

۱۲
انسانی

۱۲ انسانی
سایت کنکور

دفترچه سوال

۱۸ فروردین ۱۴۰۲

kanoon.ir

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توننده‌جانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، علی سرآبادانی، نسترن صمدی، علیرضا عبدی، امیر محمودیان،
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، زینب آذری، آرزیتا بیدقی، فاطمه صفری، شهریار عبدالله، محمدابراهیم مازنی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، بهروز حیدریکی، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائندامینی، مرتضی کاظم شیروزی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، جواد میریلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، فرهاد قاسمی‌نژاد، علیرضا نصیری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمضانی، علی ارجمند	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	فاطمه صفری	فاطمه صفری	محمدابراهیم مازنی، کوثر شاه‌حسینی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	نوید امساکي	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	فاطمه فوقانی
جغرافیا	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	
فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهره دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱/۱۸

آزمون ۱۸ فروردین ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱		
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱		

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

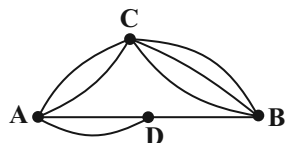
ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اجباری	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۲۰	۵۱	۷۰	۲۰

ریاضی و آمار (۳)

کل مباحث نیم سال اول

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۱- چهار شهر A, B, C, D مطابق شکل به هم راه دارند، چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟ (راه‌ها دو طرفه‌اند و برای رفتن یا برگشتن از A به

B یا از B به A فقط از یک شهر دیگر عبور می‌کنیم.)

(الف) به ۱۰ طریق می‌توان از A به B رفت.

(ب) به ۶ طریق می‌توان از A به B رفت که از D عبور نکنیم.

(ج) به ۴۸ طریق می‌توان از A به B رفت و برگشت که در برگشت از D عبور نکنیم.

(د) به ۱۶ طریق می‌توان از A به B رفت و سپس برگشت.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲- تعداد زیرمجموعه‌های ۵ عضوی مجموعه $\{0, 1, 2, 3, 7, 9, 10\}$ که شامل عدد ۳ باشد ولی شامل عدد ۹ نباشد، کدام است؟

(۱) ۱۰ (۲) ۸ (۳) ۶ (۴) ۵

۳- به چند طریق می‌توان سه عدد از میان عددهای ۱، ۲، ۳، ... و ۱۰ انتخاب کرد که مجموعشان زوج باشد؟

(۱) ۶۰ (۲) ۷۰ (۳) ۸۰ (۴) ۹۰

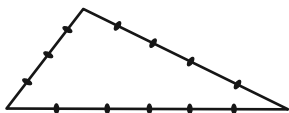
۴- با رقم‌های ۱، ۲، ۵، ۷ همه عددهای چهاررقمی ممکن با رقم‌های غیر تکراری را نوشته‌ایم. مجموع ارقام تمام اعداد نوشته شده کدام است؟

(۱) ۳۴۰ (۲) ۴۸۰ (۳) ۳۶۰ (۴) ۴۲۰

۵- با نقاط شکل روبه‌رو چند مثلث می‌توان رسم کرد؟ (رأس‌های مثلث از این نقاط هستند.)

(۱) ۱۹۵ (۲) ۶۰

(۳) ۱۴۵ (۴) ۲۰۵

۶- برای انتخاب بازیکنان تیم ملی کشتی، از بین ۶ تیم که هر تیم شامل ۴ نفر است، به چند طریق می‌توان ۳ کشتی‌گیر را که هیچ‌کدام هم‌تیمی

نباشند، انتخاب کرد؟

(۱) ۶۴۰ (۲) ۷۲۰ (۳) ۱۲۸۰ (۴) ۱۲۹۶

۷- اگر A و B دو پیشامد ناسازگار از فضای نمونه S باشند، کدام مورد زیر نادرست است؟

(۱) $A \subseteq B'$ (۲) $A - B = A$ و $B - A = B$

(۳) $B' \subseteq A'$ (۴) $A \cap B = \emptyset$

محل انجام محاسبات

۸- احتمال اینکه روز تولد دو نفر در یک روز از ایام هفته نباشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{5}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{5}{7}$ (۴) $\frac{6}{7}$

۹- احتمال این که تیم ملی نروژ به جام جهانی برود، از سه برابر احتمال آن که این تیم به جام جهانی نرود، $\frac{6}{5}$ بیشتر است. با کدام احتمال تیم ملی نروژ به جام جهانی نمی‌رود؟

- (۱) $\frac{9}{5}$ (۲) $\frac{6}{5}$ (۳) $\frac{1}{5}$ (۴) $\frac{4}{5}$

۱۰- با حروف کلمه «جایگشت» یک کلمه ۵ حرفی (بدون تکرار حروف) می‌نویسیم، با کدام احتمال در کلمه نوشته شده «ش» و «ت» وجود دارد و بین «ش» و «ت» حداقل یک حرف دیگر قرار دارد؟

- (۱) $\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) $\frac{4}{15}$ (۴) $\frac{11}{15}$

۱۱- دو تاس را پرتاب می‌کنیم و پیشامدهای زیر را تعریف می‌کنیم:

پیشامد A: فقط یکی از تاس‌ها ۳ بیاید.

پیشامد B: مجموع دو تاس ۷ بیاید.

احتمال پیشامد $B - A$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{8}$ (۲) $\frac{1}{9}$ (۳) $\frac{1}{6}$ (۴) $\frac{1}{5}$

۱۲- در یک خانواده ۵ فرزندی احتمال داشتن دقیقاً ۲ پسر چند برابر احتمال این است که تعداد پسرها از تعداد دخترها بیشتر باشد؟

- (۱) $\frac{5}{8}$ (۲) $\frac{10}{32}$ (۳) $\frac{11}{32}$ (۴) $\frac{3}{8}$

۱۳- برای توصیف داده‌های کیفی کدام گزارش مناسب است؟

- (۱) گزارش درصد (۲) گزارش درصد آماره
(۳) گزارش درصد همراه با گزارش تعداد (۴) گزارش شاخص‌ها

۱۴- داده‌های آماری ۱۳، ۱۹، ۸، ۱۱، ۷، ۱۶، ۱۳، ۱۰، ۱۸، ۹، ۱۵، ۲۰، ۱۵، ۹، ۱۸، ۱۰، ۱۳، ۱۶، ۷، ۱۱، ۸، ۱۹، ۱۳ با نمودار جعبه‌ای نشان داده شده است. واریانس داده‌های داخل جعبه، تقریباً کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{8}$ (۲) ۴ (۳) $\frac{4}{33}$ (۴) $\frac{5}{2}$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳)

کل مباحث نیم سال اول

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۲۱- در مورد سبک بازگشت ادبی چند مورد غلط در عبارت‌های زیر وجود دارد؟

(الف) انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه قاجار در تهران تشکیل شد.

(ب) سبک بازگشت حد فاصل سبک هندی و دوره بیداری است.

(ج) مجمر و نشاط اصفهانی در قصیده‌سرایی به تقلید از شاعران کهن پرداختند.

(د) کمال‌الدین اصفهانی از معروف‌ترین شاعران این دوره است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۲- کدام گزینه درباره شعر و ادبیات در دوره بیداری صحیح نیست؟

(۱) شعرا در این دوره زبان محاوره را برگزیدند تا برای توده مردم قابل فهم‌تر باشد.

(۲) نهضت ساده‌نویسی همراه با نهضت آزادی‌خواهی شکل گرفت.

(۳) بعد از تهران، اصفهان بازار سیاسی و مطبوعاتی پُررونقی داشت.

(۴) نویسندگان و شعرا برای بیان دیدگاه‌های خود زبان ادبی را برگزیدند.

۲۳- گزاره‌های زیر به ترتیب در مورد کدام شاعران صدق می‌کنند؟

(الف) تفکرات شخصی او مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.

(ب) علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه، در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

(۱) ایرج میرزا - عارف قزوینی (۲) فرخی یزدی - بهار

(۳) ایرج میرزا - بهار (۴) فرخی یزدی - اشرف‌الدین گیلانی

۲۴- در کدام ابیات، شاخصه‌های زبانی «سبک دوره بیداری» دیده می‌شود؟

(الف) اندرین دایره یک آدم نیست پرسنل نیز به آن منضم نیست (مُنضم پیوسته و همراه)

(ب) غم تو کرد جهان را چو چشمه سوزن پس اندر او ز تنم تار ریسمن آورد

(ج) شمشیر و قلم با هم نشگفت که شد منضم ذوق است و ادب توأم با فطرت ایرانی

(د) از توپ دز آشوب کنون هر کف خاکش گردیده پریشان و به ملکی شده منضم (دز= دژ)

(ه) تو بمی‌ری ز امور افتادم از شر و شور و شعور افتادم

(۱) ب - ه - د (۲) ج - ب - الف (۳) الف - ب - ه (۴) الف - ج - ه

۲۵- کدام گزینه درباره ویژگی‌های شعر و نثر سبک بیداری صحیح است؟

(۱) مضمون قانون و قانون‌مداری یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت.

(۲) از بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری توجه به مردم است که براساس مشاهدات روشنفکران و اروپافتگان از ملل متمدن شکل گرفت.

(۳) برخلاف نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

(۴) در نثر این دوره، واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا بیشتر می‌شود و به دلایل گوناگون بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و... به نثر فارسی وارد می‌شوند.

۲۶- کدام عبارت با سبک دهخدا همخوانی ندارد؟

- (۱) وای! وای! الهی رودهات ببره! چقدر حرف می‌زنی؟! حوصله‌ام سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت نخور، عسل و خربزه با هم نمی‌سازند، نشنید و خورد.
- (۲) باری چه در دسر بدهم؟ این قدر از این دروغ‌ها می‌گفت. مثل اینکه خانه‌خراب‌شده این دو ساعت که در میدان قاپوق و کاه‌فروش‌ها در دکان علافی بارش را می‌فروخته، هرچه راپورت‌چی در شهر بوده پیش او آمده‌اند.
- (۳) مهربان من! دیشب که به خانه آمدم خانه را صحن گلزار و کلبه را طبله عطار دیدم. قاصدی وقت ظهر کاغذی سربهمهر آورده که سربسته به طاق ایوان است و گلدسته باغ رضوان.
- (۴) می‌گفتم: عزیزم دمدمی! اولاً همین تو که الان با من ادعای دوستی می‌کنی، آن وقت دشمن من خواهی شد. ثانیاً از این‌ها گذشته، حالا آمدیم روزنامه بنویسیم؛ بگو ببینم چه بنویسیم؟

۲۷- همه گزینه‌ها درباره حیطه فکری شعر دوره بیداری درست است؛ به جز:

- (۱) مضامین کلی و ذهنی رونق خود را از دست دادند و شاعران بیشتر به مسائل جهان بیرون توجه داشتند.
- (۲) همراه با تغییرات زمانه، مسائل اخلاقی نیز مورد توجه شاعران قرار گرفت و مضامین سیاسی و وطنی رایج شد.
- (۳) اندیشه‌های تازه شعر را تسخیر کردند و به موازات حضور مردم در سیاست و اجتماع این اندیشه‌ها رونق یافتند.
- (۴) غزل‌گویی و عارفانه‌سرایی بیشتر متناسب با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما بود و در این دوره کم‌رونق شد.

۲۸- کدام ابیات دارای استعاره، تشبیه و تلمیح‌اند؟

- (الف) پاره گرداند زلیخای صبا
(ب) لب‌های تو خضر اگر بدیدی
(ج) ما بی‌خودیم و مدعیان‌اند بی‌خبر
(د) اگر عکس رخ و بوی سر زلفت نبودندی
(هـ) تنها نه منم مست ز خم‌خانه عشقت
- صبحدم بر یوسف گل پیرهن
گفتی لب چشمه حیات است
زان می که داده است به ما ساقی الست
که بنمودی شب دیجور نور از طور موسی را
کز جرعه جامش در و دیوار خراب است

- (۱) الف، ب (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) الف، هـ

۲۹- آرایه‌های روبه‌روی کدام بیت کاملاً درست ذکر شده‌اند؟

- (۱) نشاید با لب غیری چو طوطی هم‌نفس دیدن
(۲) بهشت وصلت از جور رقیبان دوزخ من شد
(۳) چو یعقوب از غم یوسف ز عالم دیده پوشیدم
(۴) نظر بر غیر «هلی» را دو جرم است ای گل خندان
- که از خال تو هم نتوان برین شکر مگس دیدن (ایهام، استعاره)
که در یک دیدنم صد بار باید پیش و پس دیدن (تشبیه، مجاز)
که من بی‌دوست در عالم نخواهم هیچ‌کس دیدن (مجاز، تلمیح)
یکی از گل نظر بستن یکی بر خار و خس دیدن (تشخیص، کنایه)

۳۰- در ابیات زیر، به ترتیب کدام آرایه‌های ادبی یافت می‌شوند؟

- (الف) صبحدم خرامیده سروقامتم در باغ
(ب) کوهکن که یک عمری داشت غصه شیرین
(ج) بگذرد اگر در باغ وصف عارضت بینی
(د) بویی از سر زلفت گر صبا برد در چین
- کاین چنین به گل مانده پای سرو چوبین را
روی او ندید آخر داد جان شیرین را
همچو لاله خونین دل ارغوان و نسرين را
جای مشک خون بینی ناف آهوی چین را
- (۱) استعاره مصرحه، مجاز، کنایه، تضاد
(۲) حسن تعلیل، تلمیح، تشبیه، واژه‌آرایی
(۳) تشخیص، جناس تام، تناقض، اغراق
(۴) مجاز، ایهام، تشبیه، جناس همسان

۳۱- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام‌اند؟

- «عیسی لطفش دوا می‌بخشد و جان می‌دهد»
 «سیل اشکم دل سنگت نکند هیچ خراب»
 «می‌کشد صدها جهان زلف و لب مه‌چهره‌ام»
 «گر تو داری این هوس که مرده که بیمار باش»
 «کشتی نوح نشد غرق در آن سیل فنا»
 «من شدم منصور دیگر، دار من مشک است و لعل»

(۱) استعاره مصرحه، تناسب

(۲) اغراق، تشبیه

(۳) تلمیح، ایهام تناسب

(۴) مجاز، لف و نشر

۳۲- ترتیب آرایه‌های «استعاره، تلمیح، اغراق، لف و نشر و کنایه» در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- الف) چندان گریستیم که هر کس که برگذشت
 ب) دست در دامن پیران طریقت چه زنم؟
 ج) دل بریان و اشک لاله‌گون پیش آدم و گویم
 د) ای دل بگشا چشم و ببین جلوۀ دلدار
 هـ) به خنده زندگی خویش را مکن کوتاه
 در اشک ما چو دید روان گفت کاین چه جوست
 که دلم والۀ آن طُرفۀ خوان است که بود
 چرا افسرده‌ای طالب؟ شراب اینک، کباب اینک
 کرده است تجلی همه جا بر در و دیوار
 که صبح غوطه به خون زد ز خنده‌رویی‌ها

(۱) هـ - د - الف - ب - ج

(۲) الف - د - هـ - ج - ب

(۳) هـ - د - الف - ج - ب

(۴) ج - هـ - الف - ب - د

۳۳- آرایه‌های مقابل همه گزینه‌ها کاملاً درست است؛ به‌جز:

- (۱) علاج درد مرا گفتمش خطی بنویس
 (۲) ز خوبی آب پاکی ریختم بر دست بدخواهان
 (۳) شهریاریم و گدای در آن خواجه که گفت
 (۴) روی اگر باز کند حلقۀ سیمین در گوش
 جواب داد که «خواجو» دوات می‌جویم (مراعات نظیر - تضاد)
 دلی در آتش افکندم سیاووشی برآوردم (تلمیح - کنایه)
 خوش‌تر از فکر می و جام چه خواهد بودن (تضمین - استعاره)
 همه گویند که این ماهی و آن پروینی است (لف و نشر - تشبیه)

۳۴- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «هر شب این اندیشه در بر غنچه را دل خون کند»
 (۱) ایهام، حسن تعلیل، تشبیه فشرده، استعاره
 (۲) مجاز، جناس، تشخیص، تشبیه گسترده
 (۳) مراعات نظیر، کنایه، اضافه استعاری، ایهام تناسب
 (۴) استعاره مکنیه، اغراق، کنایه، جناس

۳۵- کدام بیت دارای «متناقض‌نما، تشبیه و استعاره» است؟

- (۱) دردمندان را دلی چون شمع می‌باید «رهی»
 (۲) مگو ز خرقه و تسبیح از آن که این دل مست
 (۳) صبر تلخ است و طبیبان ز شکرخندۀ شیرین
 (۴) پرده از روی صلاح و زهد و عفت بردریم
 گر نه‌ای بی‌درد اشک گرم و آه سرد کو؟
 میان بیسته به زنار در مناجات است
 همچو فرهاد به‌جز شربت زهرم نچشانند
 خانه را بر عقل رعنا یک زمان زندان کنیم

۳۶- کدام ابیات فاقد حذف همزه‌اند؟

- (الف) از پی آن را که شب پرده راز من است
(ب) جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم
(ج) گر ره دهم فریاد را از دم بسوزم باد را
(د) گر نه عشق او قضای آسمانستی مرا
(ه) به دو چشم تو که از جان اثری نماند با ما
- (۱) الف - د - ه (۲) ج - ه - الف
(۳) ج - د - ب (۴) ج - ه - د

۳۷- وزن بیت زیر، با کدام بیت یکسان است؟

- «تا کی جوئی طراز آستی من
(۱) کرده به کف لاله زار ز بهر بزم فلک
(۲) آن که بر او گفته‌ای سرود و غزل
(۳) هرگز کی گفت این زمانه که بد کن؟
(۴) ماهی و چون عیان شوی شمع هزار مجلسی
- نیست مرا آستین چه جای طراز است»
چندین جام بلور چندین کاس عقیق
از تو گسست و تو زو نمی‌گسلی
مفتون چونی به قول عامه مفتون
سروی و چون روان شوی شور هزار لشکری

۳۸- وزن کدام بیت، ناهمسان است؟

- (۱) این همه لشکر اندیشه دل
(۲) هوایت ار بنهم سر کجا برون کنم از سر
(۳) تو که در خواب بوده‌ای همه شب
(۴) عاشق زخم است دف سخت‌رو
- ز سپاهان عدم یک علم است
وفایت ار برود جان کجا برون رود از دل
چه نصیبت ز بلبل سحر است
میل لب است آن نی نالنده را

۳۹- وزن کدام بیت دوری است و دارای دو دسته‌بندی هجایی می‌باشد؟

- (۱) گرفت خشم ز بستان سرخری و برون شد
(۲) زنگ غمت از دل می خون‌رنگ برد پاک
(۳) این‌جا کسی است پنهان خود را مگیر تنها
(۴) می که به خم حق است راز دلش مطلق است
- چو زشت بود به صورت به خوی زشت فزون شد
بشنو که چنین گفت مرا پاک‌سرشتی
بس تیز گوش دارد مگشا به بد زبان را
لیک بر او هم دق است عاشق بیدار را

۴۰- کدام بیت فاقد اختیار زبانی است؟

- (۱) تا از غم زمانه بیایی فراغ بال
(۲) اما ز سوز سینه دعا می‌کنم تو را
(۳) روزی به یک درخت جوان گفت کنده‌ای
(۴) یا این‌که از تو کاسه تازی درآورند
- ای کاشکی نشیمن پیمان‌های شوی
چون من مباد آن‌که در خانه‌ای شوی
باشد که میز گوشه میخانه‌ای شوی
شور آفرین مطرب دیوانه‌ای شوی

۴۱- در کدام بیت همهٔ اختیارات زبانی به کار رفته است؟

- (۱) گر نبودی کارش الهام اله
- (۲) ذکرش به خیر ساقی فرخنده فال من
- (۳) ز مهره بازی اختر کجا شود ایمن
- (۴) در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم
- او سگی بودی دراننده نه شاه
- کز در مدام با قدح و ساغر آمدی
- کسی که روی نهد پیش رای او جیپور
- کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما

۴۲- کدام بیت دارای حذف همزه در هر دو مصراع است؟

- (۱) دو سر انگشت بر دو چشم نه
- (۲) چنان به داغ تو باشم که گر اجل برسد
- (۳) ناگشوده گل نقاب آهنگ رحلت ساز کرد
- (۴) روی خوش و آواز خوش دارند هر یک لذتی
- هیچ بینی از جهان انصاف ده
- به شرع از تو ستانند خون بها ای دوست
- ناله کن بلبل که گلبانگ دل افکاران خوش است
- بنگر که لذت چون بود محبوب خوش آواز را

۴۳- کدام ابیات دارای حذف همزه و فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت هستند؟

- (الف) خط عذار یار که بگرفت ماه از او
- (ب) حافظ که ساز مطرب عشاق ساز کرد
- (ج) آبی به روزنامه اعمال ما فشان
- (د) ابروی دوست گوشهٔ محراب دولت است
- خوش حلقه ای است لیک به در نیست راه از او
- خالی مباد عرصهٔ این بزمگاه از او
- باشد توان سترد حروف گناه از او
- آن جا بمال چهره و حاجت بخواه از او
- (۱) الف - ب
- (۲) ج - الف
- (۳) ب - د
- (۴) الف - د

۴۴- دربارهٔ بیت زیر نمی توان گفت ...

«ایزد که جهان در کنف قدرت اوست

(۱) فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت بلند است.

(۲) وزن همسان دارد.

(۳) تنها در واژهٔ «دو» مصوت کوتاه «و» بلند تلفظ می شود.

(۴) فاقد حذف همزه است.

۴۵- دربارهٔ رباعی زیر نمی توان گفت ...

«هر چند به طاعت تو عصیان و خطاست

گر خسته ای از کثرت طغیان گناه

(۱) وزن رباعی صورت همسان و ناهمسان دارد.

(۲) ابیات، مردف و مقفّی هستند.

(۳) متناقض نما در ابیات مشهود است.

(۴) هم مفهوم با «گنه بنده کرده است و او شرمسار» است.

۴۶- مفهوم کلی بیت زیر با کدام گزینه همسان است؟

«چيست اين سقف بلند ساده بسيارنقش

(۱) بين مقصود و تو هرگز راه نيست

(۲) كنون اى پير دانا راه بر اين نابلد بنما

(۳) نيست گوشى كز تپش‌هاى دلم آگاه نيست

(۴) آن كه پُرنقش زد اين دايِرۀ مينايى

زين معما هيچ دانا در جهان آگاه نيست»

كيست كز اين كاملاً آگاه نيست

چگونه چشم‌هايم مى‌تواند راه خود پويد

چون جرس از سادگى جنس فغان دزديده‌ام

كس ندانست كه در گردش پرگار چه كرد

۴۷- کدام گزینه با مفهوم جمله: «كَلِمَ النَّاسِ عَلَى قَدَرِ عَقُولِهِمْ» تناسب معنایی ندارد؟

(۱) هر سخن كز گفته او مستمع را هست ياد

(۲) گوش و هوش مستمع چون باز شد بگشای لب

(۳) صائب به قدر مستمعان خرج كن سخن

(۴) هر سخن هر جا نتوان گفت با هر مستمع

آن سخن همچون مثل بر هر زبانی ساير است

ور بينى بسته‌اش زنه‌ار نگشایی دهن

از طوطيان شكر ز هما استخوان مگير

پاس وقت و جا و گوش و هوش بايد داشتن

۴۸- کدام گزینه با مفهوم ابیات زیر تناسب معنایی دارد؟

«ساحل افتاده گفت گرچه بسى زيستم

موج ز خود رفته‌اى تيز خراميد و گفت

(۱) افتادگى آموز اگر طالب فيضى

(۲) ما زنده به آنيم كه آرام نغيريم

(۳) گرچه چون موج مرا شوق ز خود رستن بود

(۴) ما موج كوچكيم در اين بحر بى‌كران

هيچ نه معلوم شد آه كه من چيستم

هستم اگر مى‌روم گر نروم نيستم»

هرگز نخورد آب زمينى كه بلند است

موجيم كه آسودگى ما عدم ماست

موج‌موج دل من تشنه پيوستن بود

ناديده ماند قوس نزول و صعود ما

۴۹- کدام گزینه با مفهوم بیت: «نكوهش مكن چرخ نيلوفرى را / برون كن ز سر باد و خيره‌سرى را»، قرابت معنایی دارد؟

(۱) گفتم ز روزگار چه بايد اميد داشت

(۲) دريغ و درد كه اين روزگار سفته‌نواز

(۳) چو تو خود كنى اختر خويش را بد

(۴) فرعون روزگار ز من كينه‌جوى گشت

گفتا دگر ز شاخ صنوبر رطب خواه

به جاى مرغ سخن‌گوى زاغ بنشانيد

مدار از فلک چشم نيکاخترى را

چون من به علم در كف موسى عصا شدم

۵۰- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر متفاوت است؟

«شعاع درد مرا ضرب در عذاب كنيد

(۱) گر زندگى از بهر غم و رنج و عذابست

(۲) روى تو را هر كه ديد بوى تو هر كس شنيد

(۳) رنج آمده‌ست در دو جهان قسمت دلم

(۴) عَقَبَاتِ جهنم و رنج ابد نرسد به عذاب نفاق و حسد

مگر مساحت رنج مرا حساب كنيد»

دردى است كه جز نيستيش هيچ دوا نيست

تا به قيامت كشيد محنت و رنج و عذاب

اينجا كشيد محنت و آنجا كشد عذاب

تو امان طلب از در خُلد و درآ به تغافل از اهل زمانه زدن

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- کدام گزینه با متن زیر ارتباط بیشتری دارد؟

«امروزه فناوری، انسان را قادر ساخته ساعت‌های بسیار ظریف و دقیق الکترونیکی، کامپیوتری و حتی اتمی بسازد.»

- (۱) کسانی که دانش علمی دارند، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خویش می‌رسند.
- (۲) تلاش‌های علمی عالمان، به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- (۳) هر وقت مشکلی در جامعه به وجود آید، زمینه برای پیدایش و رشد دانش عمومی فراهم می‌شود.
- (۴) افرادی که درباره مسائل اجتماعی دانش عمومی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند.

۵۲- عبارات زیر از نظر درستی یا نادرستی در کدام گزینه صحیح آمده است؟

- تأکید صرف بر روش تجربی و علمی ندانستن علوم عقلانی و وحیانی، هم‌اکنون در جهان غرب پذیرفته شده است و طرفداران زیادی دارد.
- وقتی درباره موضوعی، دانش علمی قابل توجهی فراهم می‌شود، علم ویژه‌ای شکل می‌گیرد.
- چالش علم ریاضی در مواجهه با رویکردی شکل گرفت که به جای روش بر موضوع علوم تأکید می‌کرد.
- دیدگاه دوم درباره رابطه دانش عمومی و دانش علمی، همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند و معتقد است دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت هستند.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - غ - غ (۴) غ - غ - غ - ص

۵۳- به ترتیب، علت هر یک از موارد زیر کدام است؟

- ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی

- طرح ایده‌های جدید

- مختل شدن زندگی اجتماعی انسان

- (۱) پیشگیری از مشکلات ناشی از تعارض در ذخیره دانشی - حل تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی - عدم وجود دانش عمومی
- (۲) حل مشکلات ناشی از غفلت از دانش علمی - افول رویکردی که به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌کرد. - غفلت از دانش علمی
- (۳) رهایی یافتن از مشکلات تأکید افراطی بر روش تجربی - افول رویکردی که به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌کرد. - فرو ریختن جهان اجتماعی
- (۴) دفاع از حقایق موجود در جامعه - حل تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی جهان‌های اجتماعی - ساده پنداشتن دانش عمومی

۵۴- به ترتیب هر یک موارد زیر، مربوط به کدام رویکرد درباره ارتباط میان دانش علمی و دانش عمومی می‌باشد؟

- هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.

- تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌ها است.

- کم و بیش در دانش عمومی، دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

- دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

(۱) دوم - سوم - سوم - دوم (۲) سوم - اول - سوم - اول

(۳) دوم - سوم - دوم - اول (۴) سوم - اول - دوم - دوم

۵۵- کدام گزینه در ارتباط با «علوم انسانی و علوم اجتماعی» صحیح است؟

- (۱) موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از موضوع علوم انسانی است و علوم انسانی خود بخشی از علوم اجتماعی محسوب می‌شوند.
- (۲) رویکردی که موضوعات علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکسان می‌دانند، روش علوم اجتماعی را روش تجربی و روش علوم انسانی را روش‌های غیرتجربی در نظر می‌گیرند.
- (۳) علوم انسانی فعالیت‌های ارادی و غیرارادی انسان و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.
- (۴) بخش‌هایی از علوم انسانی مانند جمعیت‌شناسی، جزو علوم اجتماعی نیستند.

۵۶- به ترتیب، علت پیدایش هر یک از موارد زیر کدام است؟

- ایجاد فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
 - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها
 - برخورداری از فرصت‌ها و دوری از خطرات احتمالی زندگی در اجتماعات
- (۱) ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - شناخت قواعد زندگی اجتماعی
 - (۲) دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی - ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - شناخت قواعد زندگی اجتماعی
 - (۳) ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - دآوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن
 - (۴) دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی - ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - دآوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن

۵۷- چه تعداد از گزاره‌های زیر صحیح است؟

- شکل‌گیری شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت، از پیامدهای ابعاد متفاوت زندگی اجتماعی انسان است.
- به دلیل گستردگی پدیده‌های طبیعی، علوم طبیعی پیچیده‌تر از علوم اجتماعی است.
- جامعه‌شناسی کلان، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی می‌کند.
- در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۵۸- موارد بیان‌شده در کدام گزینه، تماماً بیانگر فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی است؟

- (۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها - رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی و اجتماعی
- (۲) کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی - پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری از آن‌ها
- (۳) دآوری درباره فناوری و علوم طبیعی - شناخت فضیلت و سعادت و راه صحیح زندگی - شناخت و فهم معانی کنش آدمیان
- (۴) شناخت قواعد زندگی در اجتماعات - ابزار تسلط انسان بر طبیعت - دآوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها

۵۹- پاسخ هر یک از قسمت‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- موضوع جامعه‌شناسی تبیینی چیست؟

- راهکار جامعه‌شناسان برای شناختن نظم چیست؟

- شکل‌گیری نظم اجتماعی نتیجه چیست؟

(۱) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند. - عادت‌زدایی - امکان پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها

(۲) طبیعت مانند جامعه است. - آشنایی‌زدایی - وجود ساختار اجتماعی

(۳) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند. - آشنایی‌زدایی - قواعد مورد پذیرش انسان‌ها

(۴) طبیعت مانند جامعه است. - عادت‌زدایی - وجود نظام اجتماعی

۶۰- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کیفی، پرسش‌نامه با پاسخ‌های چندگزینه‌ای است.

- جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است که به معنای وحدت در روش علوم است.

- آشنایی‌زدایی که معنای عادت‌زدایی نیز می‌دهد، از حوزه ادبیات وارد علوم اجتماعی شد.

- هیچ‌یک از هم‌تغییری‌ها، قابل مشاهده نیستند بنابراین باید از روش کیفی برای مطالعه آن‌ها استفاده کرد.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۶۱- هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم مرتبط است؟

- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی مختلف

- ساختار اجتماعی پویا

- بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن

(۱) نظم اجتماعی - قواعد اجتماعی - توصیف (۲) ساختار اجتماعی - قواعد اجتماعی - تبیین

(۳) نظم اجتماعی - نظام اجتماعی - توصیف (۴) ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - تبیین

۶۲- کدامیک از گزینه‌های زیر در رابطه با «جامعه‌شناسی تبیینی» درست است؟

(۱) پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی، روش جامعه‌شناسی تبیینی است.

(۲) طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل شوند.

(۳) از منظر این دیدگاه، تنها بیان آن دسته از روابط علی میان پدیده‌ها معتبر است که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد.

(۴) جامعه‌شناسی تبیینی که می‌خواست جامعه را بر انسان مسلط کند، آن را مغلوب انسان ساخت.

۶۳- به ترتیب، هر یک از موارد زیر پیامد چیست؟

- رعایت نظم بدون توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های تحقق‌یافته از سوی آن

- حفظ وضع موجود یا ایجاد تغییر در جامعه

- عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری

(۱) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - عضویت در جهان اجتماعی - مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا

(۲) سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها - کنش اجتماعی - آگاهی و معنا را برخاسته از اراده و ارزش دانستن

(۳) سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها - عضویت در جهان اجتماعی - جلوگیری از سلب شور زندگی از انسان‌ها

(۴) تأکید بیش از اندازه بر نظم - ساختار اجتماعی - مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا

۶۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می گیرند؟

- نظریه پردازان کنش اجتماعی
- نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان
- تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده
- خشت بنای جامعه

فعالیت معنادار با توجه به دیگری	ب	برگزاری جشنواره های زیبایی	الف
ج	همراهی همدلانه	د	انسان به مثابه آگاهی و معنا

(۱) الف - ب - ج - د (۲) ب - الف - ج - د (۳) ب - د - الف - ج (۴) الف - ب - د - ج

۶۵- چند مورد از موارد زیر در رابطه با «جنگ های نامنظم»، صحیح است؟

- سربازان این جنگ ها معمولاً نقشه های از پیش برنامه ریزی شده را اجرا نمی کنند.
- این جنگ ها مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است.
- اولین بار شهید چمران در هنگام مقاومت مردم مسلمان آمرلی در برابر داعش، این روش جنگی را ابداع کرد.
- سربازان این جنگ ها قادرند در هر نوع موقعیت، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.
- در این نوع جنگ، افراد از نظم موجود پیروی نمی کنند.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۶۶- کدام گزینه به ترتیب به «افول معانی» و «سقوط ارزش ها» از پیامدهای نادیده گرفتن کنش مربوط است؟

- (۱) مطالعات تبیینی نشان داده اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل، با اعتیاد به اینترنت و بازی های رایانه ای رابطه وجود دارد. - جامعه شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم، اراده را از انسان ها می گیرد.
- (۲) پیشرفت های چشمگیر جهان غرب در حوزه صنعت و فضا به فراگیرتر و عمیق تر شدن فجایع انسانی و زیست محیطی منجر شده است. - انقلاب های اجتماعی، اندیشه های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می گذارد.
- (۳) نادیده گرفتن آنچه درون انسان می گذرد، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند. - بزرگ ترین کشتار جهان در جنگ های جهانی اول و دوم، میان توسعه یافته ترین کشورها رخ داد و با فاجعه هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت.
- (۴) ماکس وبر از سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان ها و نیازهای واقعی آنها دارد، به قفس آهنین یاد می کند. - کسانی که فقط روش های تجربی را معتبر می دانند، با انکار ارزش های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق گریزی می شوند.

۶۷- کدام گزینه به ترتیب به سوالات زیر پاسخ می دهد؟

- تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی در چیست؟

- فهم هر کنش نتیجه چیست؟

- چگونه رویکرد تفسیری، هواداری از یک تیم ورزشی را مطالعه می کند؟

- افتراق پدیده های اجتماعی «شهادت طلبی» و «فدا کردن جان برای وطن» در چیست؟

- (۱) راه یافتن به معانی نهفته در کنش ها در رویکرد تفسیری - دسترسی به معنای فردی و معنای اجتماعی نهفته در آن - مدتی با آنها زندگی می کند و خود را در شرایط فرهنگی آنها قرار می دهد. - معنای متفاوت
- (۲) عدم وجود دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی در رویکرد تبیینی - راهیابی به ذهن کنشگر - کنش هایشان را تجربه می کند تا آنها را بهتر بشناسد و به نقد و اصلاح آنها بپردازد. - هویت آنها
- (۳) عبور از ظاهر پدیده های اجتماعی در رویکرد تفسیری - راهیابی به زمینه های فرهنگی کنشگر - مدتی با آنها زندگی می کند تا عقاید و ارزش های آنها را توصیف و نقد کند. - معنای متفاوت
- (۴) توجه به عمل کنشگران براساس معنای ذهنی در رویکرد تبیینی - دسترسی به معنای فرهنگی و معنای ذهنی نهفته در آن - تمام جزئیات زندگی آنها را مطالعه می کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن هواداران یک تیم ورزشی را نشان می دهد و به ارزیابی کنش های آنها می پردازد. - هویت آنها

۶۸- در ارتباط با رویکرد جامعه‌شناسی مورد نظر ماکس وبر، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) با این که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.
- (۲) وبر معتقد بود جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و نه تنها عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند بلکه درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد و اصلاح آن‌ها بپردازد.
- (۳) تفهیم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت؛ به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی- تبیینی معرفی می‌کرد.
- (۴) وبر معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارند.

۶۹- به ترتیب هر عبارت به کدام متفکر، مفهوم، روش و اندیشمند اشاره دارد؟

- آزمایش او در ایجاد زندان ساختگی، مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی بود.
- درباره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.
- پژوهشگر خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد.
- از جامعه‌شناسانی است که برای تحقیق درباره یک بیمارستان روانی، ماه‌ها به عنوان کارمند در آن مشغول به کار شد.

(۱) فیلیپ زیمباردو - پرسش از معنای زندگی - مطالعه موردی - گافمن

(۲) هوثرن - مسئله معنا - مطالعه موردی - چارلز هنری

(۳) ویلهلم دیلتای - پرسش از معنای زندگی - قوم‌نگاری - فیلیپ زیمباردو

(۴) فیلیپ زیمباردو - مسئله معنا - قوم‌نگاری - گافمن

۷۰- به ترتیب علت، مفهوم و پیامد عبارات زیر کدام‌اند؟

- پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

- دانش محلی، این جایی و اکنونی

- نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

(۱) خلاقیت و فعالیت کنشگران - تبیین - شکل‌گیری نظریات متفاوت درباره معنای پدیده‌های اجتماعی

(۲) خلاق و فعال بودن انسان‌ها - تفسیر - هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی

(۳) خلاق و فعال بودن انسان‌ها - تبیین - دشواری فهم معنای پدیده‌های اجتماعی

(۴) خلاقیت و فعالیت کنشگران - تفسیر - دستیابی به پاسخ‌های ساده درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱/۱۸

آزمون ۱۸ فروردین ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
عربی زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱		
فلسفه	۶	۴	۳	۲	۱		

مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی زبان قرآن (۳)	اجباری	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	تاریخ و جغرافیا (۳)	اجباری	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۳	فلسفه دوازدهم	اجباری	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۱ - ۷۸)

۷۱- ﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ﴾:

- (۱) و کسانی را که فقط خدا را فرا می خوانند، ناسزا نگویید که به خدا دشنام دهند!
- (۲) و به کسانی که به جای خدا فرا می خوانند، دشنام ندهید که به خدا ناسزا گویند!
- (۳) و نباید کسانی که غیر خدا را فرا می خوانند، دشنام دهند که به خدا ناسزا گویند!
- (۴) و نباید به کسانی که به جای خدا فرا می خوانند، ناسزا بگویید که به خدا دشنام دهند!

۷۲- «يَا لَيْتَنِي عَلِمْتُ أَنَّ عَالِمًا أَكْبَرَ قَدْ انْطَوَى فِي وَلَكِنِّي كُنْتُ أَزْعُمُ أَنِّي جَرَمٌ صَغِيرٌ فَقَطْ!»:

- (۱) کاش دانسته بودم که بزرگترین دنیا در درون من است اما من گمان می کردم که تنها جسمی کوچک و ناچیزم!
- (۲) ای کاش می دانستم که جهانی بزرگتر در من به هم پیچیده شده است ولی می پنداشتم که فقط جرمی کوچک ام!
- (۳) امید است بدانم که دنیایی بزرگتر در من به هم پیچیده شده است ولی پندارم این بود که جز جرم کوچکی نیستم!
- (۴) ای کاش می دانستم که بزرگترین جهان در من به هم پیچیده شده است ولی به گمانم فقط یک جسم کوچک هستم!

۷۳- «بَعْدَ أَنْ إِخْتَرَعَ نوبِلُ الْمَادَّةِ الَّتِي سُمِّيَتْ الدِّينَامِيَّةَ إِسْتَعَانَ النَّاسُ بِهَا!»:

- (۱) پس از این که نوبل ماده ای را که دینامیت نامیده می شد اختراع کرد، با آن به مردم یاری رساند!
- (۲) بعد از آن که ماده ای توسط نوبل اختراع شد که دینامیت نامیده شد، مردم از او یاری جستند!
- (۳) نوبل بعد از این که ماده را اختراع کرد آن را دینامیت نامید تا به وسیله آن به مردم کمک کند!
- (۴) پس از آن که نوبل ماده ای را اختراع کرد که دینامیت نامیده شد، مردم از او کمک خواستند!

۷۴- «لَعَلَّ الطَّالِبَ يَعْرِفُونَ أَنَّ الطَّالِبَ الْمُجْتَهِدَ يَقْدِرُ أَنْ يُعَوِّضَ الضَّعْفَ فِي دُرُوسِهِ بِالْإِجْتِهَادِ وَ لَا تُضَعِفُ الْهَزَائِمُ عَزْمَ

الْإِنْسَانِ الْقَوِيَّ!»:

- (۱) کاش دانش آموزان بدانند که شاگرد کوشا می تواند ضعف در درس هایش را با تلاش جبران کند و شکست ها نباید عزم انسان قوی را ضعیف کند!
- (۲) امید است دانش آموزان بدانند که دانش آموز تلاشگر می تواند ضعف در درس هایش را با کوشش جبران کند و شکست ها اراده انسان نیرومند را ضعیف نمی کند!
- (۳) شاید دانش آموزان بفهمند که شاگرد تلاشگر به وسیله کوشش بر جبران ضعف در درس ها تواناست و اراده انسان قوی نباید با شکست ها سست شود!
- (۴) امید است دانش آموزان بدانند که دانش آموز کوشا می تواند ضعف در درس هایش را با تلاش جبران کند و شکست ها نباید اراده انسان قوی را ضعیف کند!

۷۵- «إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ الْأَنْبِيَاءَ مُبَشِّرِينَ وَ مُنْذِرِينَ لَعَلَّ النَّاسَ يَتَعَقَّلُونَ!»:

- (۱) بلا تردید الله پیامبران را مژده‌دهنده و هشداردهنده برانگیخت، باشد که مردم خردورزی نمایند!
- (۲) همانا خداوند پیامبرانی را مژده‌آور و هشداردهنده فرستاد، شاید که مردمان اندیشه کنند!
- (۳) بلا شک الله پیامبران مژده‌دهنده و بیم‌دهنده را فرستاد تا مردمان خردورزی کنند!
- (۴) خدا بی‌شک انبیا را مژده‌آور و بیم‌دهنده فرستاد که مردم تعقل نمایند!

۷۶- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) تَمَنَّى الْمُزَارِع: لیت المطر يَنْزِل كثيراً: کشاورز آرزو می‌کند: کاش باران فراوانی نازل شود!
- (۲) أَجْلَسْتُ بِنْتِي الصَّغْرَى جَنْبِي فِي الْحَفْلَةِ: در جشن، دختر کوچک‌ترم را کنار خودم نشاند!
- (۳) الَّذِينَ يَكُونُونَ خَاشِعِينَ فِي صَلَاتِهِمْ يُفْلِحُونَ: آنانی که در نماز خویش فروتن هستند، رستگار می‌شوند!
- (۴) أَيُّهَا الشَّبَابُ! لَا تُمِيتُوا الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ: ای جوان‌ها! دل‌ها را با فراوانی غذا و نوشیدنی نمیرانید!

۷۷- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) أَجْزَى هَذَا الْعَالَمِ فِي الْمُخْتَبَرِ الَّذِي صَنَعَهُ تَجَارِبُهُ دُؤُوباً: این دانشمند در آزمایشگاهی که تجاربش را ساخت آن‌ها را با پشتکار اجرا کرد!
- (۲) عُمَالٌ إِهْتَمُّوا لِإِنْتِاجِ الْبَضَائِعِ لَيْلاً وَ نَهَاراً كَانُوا دُؤُوبِينَ: کارگرانی شب و روز برای تولید کالاها با پشتکار اهتمام ورزیدند!
- (۳) كَانَ الْمُهَنْدِسُ الَّذِي هُوَ مَسْئُولٌ حَفَرَ الْمَنَاجِمَ تَحْتَ الْجِبَالِ دُؤُوباً: مهندسی که مسئول کندن معدن‌ها زیر کوه‌هاست با پشتکار بود!
- (۴) لَمْ تُضْعَفِ الْحَادِثَةُ عَزَمَ رِجَالٌ دُؤُوبِينَ عَلَى تَطْوِيرِ هَذِهِ الْمَادَّةِ: حادثه اراده‌مردانی را که کوشا بودند برای بهینه‌سازی این ماده ضعیف نکرد!

۷۸- «هیچ مانعی برای رسیدن به اهداف وجود ندارد، بی‌گمان تو تلاشگرانه به کار خویش ادامه خواهی داد!»: عَيْنِ

الصَّحِيح:

- (۱) لم يكن هناك مانع للوصول إلى الأهداف، إنَّكَ ستواصل عملك و هو مُجَدِّ!
- (۲) لا مانع للوصول إلى أهدافك، إنَّكَ سوف تواصل عمل نفسك المُجَدِّ!
- (۳) ليس مانعاً أن تصل إلى أهدافك، لكنَّكَ ستواصل عملك مُجَدِّاً!
- (۴) لا مانع هناك للوصول إلى أهدافك، إنَّكَ ستواصل عملك مُجَدِّاً!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٧٩ - ٨٣) بما يناسب النص:

كان رجل عبوس الوجه يدعي أنه من أولياء الله الصالحين، فطلب الناس منه أن يظهر علامة من علائم كرامته عليهم لكي يصدقوا كلامه. قال: إن أدع شجرة أو فسيلة تأتاني! فذهب الناس معه إلى بستان و قالوا له: أدع شجرة! . . . نادى الرجل شجرة ولكن الشجرة لم تتحرك من مكانها! فناداها مرة أخرى و هو يبحث عن حل للتخلص من المضيق، عندئذ خاطب الناس: ما أبعد التكبر عن سلوك أولياء الله! إذا لم تتقدم الشجرة فإني أتقدم! . . . فسار الرجل نحو الشجرة و بدأ الناس يضحكون!

٧٩- عَيِّن الخطأ:

(١) كان كلام الرجل عجيباً للناس!

(٢) الرجل لم تكن لديه قدرة على إنجاز العجائب!

(٣) لم يستطع الرجل أن يثبت صدق إدعائه أمام الناس!

(٤) لما شاهد الجميع أن الشجرة لا تتحرك ندم الرجل على سلوكه!

٨٠- « تَبَيَّنَ لِلنَّاسِ أَنَّ ! »؛ عَيِّن الخطأ للفرغ:

(١) الكذب حبله قصير!

(٣) الكلام قد يجلب للمرء مشاكل!

(٢) أولياء الله بعيدون عن التكبر!

(٤) قول الكذاب لن يؤيد أبداً!

٨١- عَيِّن المناسب لمفهوم النص:

(١) اين چنين كس هست مردود ازل

(٢) خدا را بر آن بنده بخشايش است

(٣) سلوك اول اينست ار بداني

(٤) به رسم و سیرت آزادگان پیشینه

ز آنکه باشد فکر و درک او دغل

که خلق از وجودش در آسایش است

که میری زین بلاد و زندگانی

کریم عادت و خوش خوی باش و نیکو ظن

■ عَيِّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٨٢ و ٨٣)

٨٢- «الصالحين - يظهر - تتحرك - أخرى»:

(١) أخرى: اسم - مفرد مؤنث، و مذكّره: آخر - نكرة - معرب / صفة أو نعت، و موصوفها: مرة

(٢) تتحرك: للمفرد المؤنث الغائب - مزيد من باب «تفعل»، و له حرفان زائدان / فعل و فاعل، و الجملة فعلية

(٣) يظهر: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي؛ مصدره: إظهار - معلوم / فعل، و مفعوله «علامة»

(٤) الصالحين: اسم - جمع سالم للمذكر - اسم فاعل (مصدره مجرّد ثلاثي) / صفة و مجرور بالتبعية من موصوفها

٨٣- «يبحث - التخلص - خاطب - أتقدم»:

(١) يبحث: فعل مضارع - مجرّد ثلاثي - معلوم / فعل و فاعل، و خبر للجملة الاسمية (مبتدؤه: هو)

(٢) التخلص: اسم - مصدر مزيد من باب تفعل - معرب / مجرور بحرف الجر بالكسرة؛ للتخلص: جارّ و مجرور

(٣) خاطب: فعل ماض - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي؛ مصدره: مخاطبة - معلوم / فعل، و فاعله «الناس»

(٤) أتقدم: فعل مضارع - للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي (ماضيه للمفرد المذكر: تقدّم) / فعل و فاعل، و خبر لـ «إن»

المشبهة بالفعل

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٨٤ - ٩٠)

٨٤- عین الصّحیح فی ضبط حركات الحروف:

- (١) فَإِنْ تَسْأَلْنِي كَيْفَ أَنْتَ فَأَنْتَنِي صَبُورًا عَلَى رَيْبِ الزَّمَانِ!
- (٢) هَذِهِ الْبِنْتُ قَامَتْ بِجَوْلَةٍ عِلْمِيَّةٍ فِي الْإِنْتَرْنِتِ مُبْتَسِمَةً!
- (٣) لَيْتَ الثَّلْجُ يَنْزِلُ فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ وَلَكِنَّهُ أَمْرٌ مُسْتَحِيلٌ!
- (٤) شَاهَدْتُ اللَّاعِبِينَ بَعْدَ النَّجَاحِ فِي الْمُسَابَقَةِ مُبْتَسِمِينَ!

٨٥- عین الخطأ فی المفهوم:

- (١) أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ وَ إِنْ مَاتُوا ← إِنْ الْعُلَمَاءُ بَاقُونَ مَا بَقِيَ الدَّهْرُ!
 - (٢) قَدَرُ كُلِّ أَمْرٍ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ ← إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لَأَنْفُسِكُمْ!
 - (٣) لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ ← الْأَفْعَالُ أُبْلَغُ مِنَ الْأَقْوَالِ!
 - (٤) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ← إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ!
- ٨٦- عین الصّحیح للفراغين: « هذا مُزْعَجٌ جَدًّا أَنْ أَصْدَقَاكَ بِعَمَلٍ لَا لَهُمْ مِنَ الْقِيَامِ بِهِ! »
- (١) مشغولون / فائدة (٢) مشغولين / فائدة (٣) مشغول / الفائدة (٤) مشغولون / فائدة

٨٧- عین حرفاً من الحروف المشبهة بالفعل يُكْمَلُ معنى الجملة:

- (١) رَبَّنَا يَغْفِرْ ذُنُوبَ عِبَادِهِ النَّادِمِينَ فَإِنَّهُ يَتُوبُ لَكِنَّ بِرَحْمَتِهِ الْوَاسِعَةِ!
- (٢) لَا تُرِيدُ هَذِهِ الْمَرْأَةُ الْعَمِيلَةَ الْمُنَافِقَةَ لَكِنَّ إِلَّا الْخُسْرَانَ وَ الضَّرَرَ!
- (٣) إِنَّا أَنْفَقْنَا ثَرْوَاتِنَا الْكَثِيرَةَ لَكِنَّ حَتَّى نَكْتَسِبَ رِضَى اللَّهِ تَعَالَى!
- (٤) لَمْ تَنْجَحْ فِي تِلْكَ الْمُسَابَقَةِ لَكِنَّ التَّلْمِيذَةَ الذَّكِيَّةَ نَجَحَتْ فِيهَا!

٨٨- عین «فائزين» حالاً:

- (١) أَصْبَحَ الْعُلَمَاءُ الَّذِينَ يَجْتَهِدُونَ فِي كَسْبِ الْعِلْمِ فَائِزِينَ!
- (٢) تُنْمَحُ جَائِزَةُ نُوبَلٍ كُلِّ سَنَةٍ فِي الْفِيزِيَاءِ لِلْعُلَمَاءِ فَائِزِينَ!
- (٣) كَانَ الْعُلَمَاءُ يَصِلُونَ إِلَى أَهْدَافِهِمُ الْعَالِيَةِ فَائِزِينَ!
- (٤) شَاهَدْتُ ذَلِكَ الْعَالَمَ فِي حَفْلَةِ جَائِزَةِ نُوبَلٍ فَائِزِينَ!

٨٩- عین الجملة حالية:

- (١) أَنَا سَعَيْتُ لِبُلُوغِ أَهْدَافِي وَ هَذِهِ ثَمَرَةُ جُهْدِي!
- (٢) الزُّوَارُ وَ الزَّائِرَاتُ يَذْهَبُونَ لِمُزَارَعَةِ الْبَقِيعِ الشَّرِيفِ!
- (٣) كَرَّمْنَا الْمُدْرَسِينَ كُلَّهُمْ وَ هُمْ مُحِبُّونَ لِدِي الْجَمِيعِ!
- (٤) مَنْ يَتَّبِعْ إِلَى اللَّهِ وَ يُصْلِحْ أَعْمَالَهُ فَلَهُ أَجْرٌ كَبِيرٌ عِنْدَ الرَّبِّ!

٩٠- عین كلمة قد بينت حالة اسم حين وقوع الفعل:

- (١) أَقْوَى النَّاسِ مَنْ كَانَ حِينَ الْعَفْوِ مُقْتَدِرًا!
- (٢) وَصَلْتُ أُخْتِي إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَ هِيَ مُتَأَخِّرَةٌ!
- (٣) عَمَلُ الْفَرْدِ نُوبَلٌ عَلَى تَطْوِيرِ الْمَادَّةِ الْجَدِيدَةِ سَاعِيًا!
- (٤) كَسَبَ الْمُخْتَرَعُ مِنْ اخْتِرَاعِهِ ثَرْوَةً كَبِيرَةً حَتَّى صَارَ غَنِيًّا!

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول

تاریخ و جغرافیا (۳)

۹۱- چرا برخی از روزنامه‌های فارسی‌زبان در دوره قاجار، خارج از ایران چاپ می‌شد؟

- (۱) به دلیل این‌که ایرانیان خارج از کشور از اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور مطلع شوند.
- (۲) به دلیل توسعه فرهنگ فکری، سیاسی و اجتماعی حکومت قاجار این روزنامه‌ها خارج از کشور منتشر می‌شد.
- (۳) به دلیل نگرش سیاسی این گروه از روزنامه‌ها، شیوه استبدادی حکومت قاجار مانع چاپ مطالب انتقادی می‌شد.
- (۴) به دلیل گسترش نشریات داخلی و تعدد آن‌ها، برخی از آن‌ها خارج از کشور منتشر می‌شد.

۹۲- بزرگ‌ترین دستاورد پیروزی «انقلاب باشکوه» برای پارلمان انگلستان چه بود؟

- (۱) لغو نظام سلطنتی و استقرار جمهوریت
- (۲) کاهش قدرت پادشاه و شاهزادگان
- (۳) نفی منشأ الهی سلطنت
- (۴) افزایش قابل توجه تولیدات صنعتی

۹۳- کدام عبارت در رابطه با شرایط سیاسی- نظامی ایران و قدرت‌های اروپایی در عصر قاجار صحیح آمده است؟

- (۱) زمامداران و مردم ایران با اتکا به تغییر و تحولات سیاسی و اجتماعی که در دوره صفویه پشت سر گذاشته بودند در مقابل هجوم اروپایی‌ها آمادگی لازم را داشتند.
- (۲) کشورهای اروپایی با از سر گذراندن رویدادها و انقلاب‌های سرنوشت‌ساز سیاسی و اجتماعی، رقابت شدیدی را برای تسلط بر دیگر کشورها آغاز کردند.
- (۳) حکومت قاجار برای کاستن از نفوذ و دخالت‌های قدرت‌های خارجی با پشتوانه پیشرفت‌های علمی و صنعتی با کشورهایمانند آمریکا، اتریش، ایتالیا و بلژیک ارتباط برقرار کرد.
- (۴) امپراتوری‌ها و دولت‌های غربی، در مسیر قدرت‌یابی و مقابله با حکومت‌های مسلمان دچار ضعف شدند و در این مسیر نوع عملکرد کشورهای اروپایی در تشدید این وضعیت مؤثر بود.

۹۴- چرا ناپلئون بناپارت توان رویارویی مستقیم با کشور انگلستان را نداشت؟

- (۱) ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی فرانسه
- (۲) اتحاد کشور انگلستان با دولت‌های ایران و روسیه
- (۳) جزیره‌ای بودن و برخورداری از نیروی دریایی قدرتمند
- (۴) شمار زیاد سربازان انگلیسی در سرزمین‌های مختلف

۹۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با اوضاع اجتماعی دوره قاجار نادرست می‌باشد؟

- (۱) روحانیون از دیرباز به دلیل بافت و ساختار مذهبی جامعه سنتی ایران در میان اقشار مختلف مردم نفوذ فراوانی داشتند.
- (۲) عشایر همواره به‌عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ، یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به‌شمار می‌رفتند.
- (۳) بیشتر افراد ساکن روستا در زمین‌های کشاورزی خود فعالیت می‌کردند و بدین طریق معیشت خود را تأمین می‌نمودند.
- (۴) بازارها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در مراکز شهری تشکیل می‌دادند.

۹۶- کدام گزینه در مورد وضعیت علمی و فرهنگی ایران در عصر قاجار صحیح نیست؟

- (۱) در مراکز آموزشی قدیم و حوزه‌های علمی عصر قاجار، علوم نقلی و عقلی تعلیم داده می‌شد.
- (۲) نخستین مراکز آموزشی جدید در ایران، به دست مسیونرهای اروپایی و آمریکایی تأسیس شد.
- (۳) مدرسه‌های مروی و سپهسالار از جمله مراکز علمی و آموزشی مهم و جدید دوره قاجار بودند.
- (۴) دارالفنون با هدف آموزش علوم و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور تأسیس شد.

۹۷- کدام گزینه، اهداف مخالفت روسیه با نهضت مشروطه را به درستی بیان کرده است؟

- (۱) به قدرت رساندن حامیان خود در دستگاه حاکم - دستیابی به موقعیتی بهتر یا برابر با انگلستان
- (۲) جلوگیری از نفوذ انگلستان در لباس مشروطه‌خواهی - کمک به محمدعلی‌شاه به عنوان حامی روسیه
- (۳) مقابله با محمدعلی‌شاه به عنوان مخالف سیاست‌های روسیه - افزایش اعتبار خود در مجلس ایران
- (۴) پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز - محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات خود

۹۸- در پی چه اقدامی در دوره قاجار، خشم مشروطه‌خواهان تبریز شعله‌ور و ناخرسندی آنان علنی شد؟

- (۱) محاکمه فرمایشی و اعدام شیخ فضل‌الله نوری
- (۲) به قدرت رسیدن جمعی از مرتجعان و مستبدان
- (۳) مداخله‌های آشکار روس و انگلیس در سرنوشت ایران
- (۴) رهایی محمدعلی شاه از محاکمه و پرداخت مستمری به وی

۹۹- چرا حکومت تزاری روسیه در سال ۱۹۰۵ میلادی، مجبور شد تن به اصلاحات بدهد؟ زیرا...

- (۱) ورود روسیه به جنگ جهانی اول، باعث به زانو درآمدن اقتصاد این کشور شده بود.
- (۲) دخالت کشورهای اروپایی در امور داخلی روسیه، این اصلاحات را ناگزیر می‌نمود.
- (۳) اختلاف طبقاتی در روسیه، موجب شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها شد.
- (۴) توسعه‌طلبی نظامی تزارها، روسیه را در معرض تهاجم‌های مختلفی قرار داده بود.

۱۰۰- کدام عبارت درباره آثار و پیامدهای جنگ جهانی اول صحیح آمده است؟

- (۱) بعد از جنگ جهانی اول دولت‌های بزرگی چون روسیه تزاری، امپراتوری هابسبورگ و عثمانی فروپاشید.
- (۲) با شروع جنگ جهانی اول، دولت عثمانی به متحدین پیوست و از همان ابتدا توانست موفقیت‌هایی به دست آورد و در نهایت بر متفقین پیروز شود.
- (۳) بعد از پایان یافتن جنگ جهانی اول و تشکیل جامعه ملل، با برقراری صلح و امنیت جهانی از زیاده‌خواهی‌های قدرت‌های مستکبر جلوگیری شد.
- (۴) در مذاکرات صلح ورسای مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش‌هایی از خاک این کشور به انگلستان واگذار گردید.

۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب به ویژگی مناسبات اجتماعی در سکونتگاه‌های شهری و روستایی به درستی اشاره می‌کند؟

- (۱) وابستگی اجتماعی در آن بیشتر است - بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند.
- (۲) همکاری میان افراد مختلف بیشتر است - بیشتر افراد با یکدیگر روابط خویشاوندی دارند.
- (۳) نوگرایی در آن بیشتر از سکونتگاه‌های روستایی است - تغییرات اجتماعی مختلف در آن بسیار سریع اتفاق می‌افتد.
- (۴) تغییرات اجتماعی در آن سریع‌تر اتفاق می‌افتد - همکاری میان افراد در آن بسیار زیاد است.

۱۰۲- چرا مادرشهر «الف» در ناحیه ترسیم‌شده، نسبت به سایر سکونتگاه‌ها برتری دارد؟

(۱) حتماً پایتخت یا شهر اصلی ناحیه مورد نظر است.

(۲) به حومه‌ها و شهرک‌های اقماری مادرشهر دیگر پیوند خورده است.

(۳) لزوماً مراکز تجاری و صنعتی را شامل می‌شود.

(۴) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر در این ناحیه است.

۱۰۳- درباره جهان‌شهرها می‌توان گفت ...

(۱) در نتیجه گسترش فوق‌العاده دو یا چند مادرشهر یا کلان‌شهر به وجود می‌آید.

(۲) بعضی از آن‌ها به دلیل عملکرد مهم در اقتصاد جهانی حوزه نفوذ گسترده‌ای دارند.

(۳) مادرشهرهایی هستند که بیش از یک و کمتر از ده میلیون نفر جمعیت دارند.

(۴) معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی و برخی شکل خوشه‌ای پیدا کرده‌اند.

۱۰۴- به کدام دلیل جمعیت شهر تهران همواره بیش از دو برابر دومین شهر پرجمعیت ایران بوده است؟

- (۱) ادغام در بافت شهرهای هم‌جوار
- (۲) افزایش طبیعی جمعیت این شهر
- (۳) با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور به این شهر
- (۴) سرمایه‌گذاری‌ها، توسعه کارخانه‌ها و تجهیزات صنعتی

۱۰۵- برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت آن‌ها ابتدا انجام چه فعالیت‌هایی اهمیت دارد؟

(۱) از میان برداشتن اسکان غیررسمی یا غیرقانونی در اطراف شهرها

(۲) ایجاد فرصت‌های شغلی و سروسامان دادن به مشاغل غیررسمی

(۳) شناسایی علل و ریشه‌های آسیب‌هایی مانند فقر و بیکاری

(۴) توسعه امکانات گردشگری

۱۰۶- دلیل عمده نابرابری اقتصادی و رفاهی روستانشینان و شهرنشینان کدام است؟

- (۱) وضعیت دسترسی فقیران شهری به آموزش، بهداشت و درمان و مسکن بهتر از نواحی روستایی است.
- (۲) ایجاد فرصت‌های شغلی و تمایل به سرمایه‌گذاری در نواحی روستایی کمتر از نواحی شهری است.
- (۳) به دنبال مهاجرت روستانشینان به شهرها تمرکز بر فعالیت‌های کشاورزی و تولید محصولات کمتر شد.
- (۴) عدم دسترسی مناسب به راه‌ها و وسایل حمل‌ونقل از جمله مشکلات خدماتی روستانشینان است.

۱۰۷- مهم‌ترین و اساسی‌ترین هدف از تشکیل جهاد سازندگی یک سال پس از انقلاب اسلامی چه بود؟

- (۱) رسیدگی به مناطق محروم
- (۲) تأمین مسکن محرومان
- (۳) رسیدن به خودبسندگی اقتصادی
- (۴) تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی

۱۰۸- با توجه به مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی، در مرحله پردازش چه اقداماتی انجام می‌شود؟

- (۱) کدبندی و ذخیره اطلاعات به صورت رقومی
- (۲) تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات
- (۳) نمایش اطلاعات به صورت اشکال، نقشه و نمودار
- (۴) ارائه نتایج و گزینه‌ها برای تصمیم‌گیری بهینه

۱۰۹- برای کاهش ترافیک در نیمه دوم قرن بیستم چه راه‌حلی به کار گرفته شد؟

- (۱) افزایش خطوط ریلی و بهبود حمل‌ونقل ریلی در کشورهای جهان
- (۲) ایجاد آزادراه‌ها و بزرگراه‌های متعدد در مسیرهای گوناگون و مختلف
- (۳) کاهش استفاده از خودروهای شخصی و افزایش استفاده از خودروهای عمومی
- (۴) افزایش تعداد مسیرهای داخل شهری برای بالا بردن سرعت وسایل حمل‌ونقل

۱۱۰- هر یک از گزاره‌های زیر به کدام نوع از شیوه‌های حمل‌ونقل اشاره دارند؟

- (الف) امروزه حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی با این شیوه انجام می‌شود.
- (ب) برای رفتن به مناطق دورافتاده اغلب از این شیوه استفاده می‌شود.
- (ج) برای ساخت زیرساخت‌های این شیوه از حمل‌ونقل به زمین‌های هموار یا نسبتاً هموار نیاز است.
- (د) در این شیوه از حمل‌ونقل، کالاها به صورت فله‌ای یا کانتینری جابه‌جا می‌شود.

- (۱) دریایی - جاده‌ای - ریلی - ریلی
- (۲) ریلی - هوایی - جاده‌ای - ریلی
- (۳) دریایی - هوایی - ریلی - دریایی
- (۴) ریلی - جاده‌ای - جاده‌ای - دریایی

فلسفه دوازدهم

کل مباحث نیم سال اول

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۱۱۱- کدام گزینه درباره عبارت زیر صحیح است؟

«علی سایه‌ای از دور می‌بیند. ابتدا فکر می‌کند آن سایه گرگ است؛ اما با نزدیک شدن آن پی می‌برد که یک سگ است.»

(۱) انسان در مفاهیمی که متصور می‌شود به دو جنبه وجود داشتن و ماهیت داشتن پی می‌برد.

(۲) این امر نشان از علم به وجود داشتن و جهل از ماهیت داشتن آن سایه دارد.

(۳) نشانگر این است که شک در ماهیت منجر به شک در وجود نمی‌شود.

(۴) لازمه آگاهی از ماهیت یک شیء پی‌بردن به وجود آن شیء می‌باشد.

۱۱۲- کدام گزینه از جمله مضامین سخنان ابن‌سینا در استدلالش برای مغایرت وجود و ماهیت نمی‌باشد؟

(۱) در صورتی که اجزای دو قضیه یکسان باشند، نوع حمل نیز یکسان می‌باشد.

(۲) حمل ماهیت بر ماهیت برخلاف حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل نمی‌باشد.

(۳) حمل وجود بر واجب‌الوجود از نوع حمل ضروری و بی‌نیاز از دلیل می‌باشد.

(۴) در قضایایی که محمول وجود است حمل همواره از نوع شایع صناعی است.

۱۱۳- به ترتیب نسبت «قضایای ضروری» با «قضایای اولی ذاتی» و نسبت «قضایای امتناعی» با «قضایای کاذب» کدام یک از نسبت‌های چهارگانه است؟

(۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق (۲) تباین - عموم و خصوص مطلق

(۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه (۴) عموم و خصوص من وجه - تباین

۱۱۴- طرح موضوع «رابطه امکانی میان ماهیت اشیاء با وجود در جهان هستی» از طرف ابن‌سینا مبتنی بر کدام دیدگاه اوست؟

(۱) دیدگاه خداشناسی ابن‌سینا (۲) مغایرت وجود و ماهیت

(۳) واقعیت داشتن جهان (۴) حصر عقلی روابط بین وجود و ماهیت

۱۱۵- کدام گزینه درباره رابطه علت و معلول نادرست است؟

(۱) وجود معلول پیش از رابطه امری عدمی است و عامل گذر آن از لاوجود علت است.

(۲) یک طرف این رابطه وجودبخشی علت به معلولی است که هنوز محقق نشده است.

(۳) علت از لحاظ زمانی همواره بر معلول خود تقدم دارد و پیش از آن وجود دارد.

(۴) امکان ندارد که معلول بدون علت خود ظاهر شود و عکس این هم صادق نیست.

۱۱۶- چرا دکارت علیت را امری فطری می‌دانست؟

- (۱) چون انسان ذاتاً تمام علت‌ها و معلول‌ها را می‌داند پس اصل علیت فطری است.
- (۲) چون دانستن اصل علیت پایه هر تجربه و آموزشی است پس باید فطری باشد.
- (۳) از آنجا که علیت، اصلی عقلی و قابل فهم نیست پس حتماً باید فطری بوده باشد.
- (۴) زیرا فیلسوفی عقل‌گرا بود و اساس پذیرش هر اصلی را عقل و فطرت می‌دانست.

۱۱۷- با توجه به نظر فلاسفه مسلمان چه رابطه‌ای بین «باور به اصل علیت» و «پیدا کردن مصادیق علت و معلول» وجود دارد؟

- (۱) یافتن مصادیق علیت بر خود اصل علیت از لحاظ رتبی مقدم است.
- (۲) فلاسفه مسلمان در اعتقاد به وابستگی یافتن مصادیق علیت به تجربه، با دکارت و هیوم هم‌نظرند.
- (۳) هیوم و فلاسفه مسلمان هر دو تجربی‌بودن اصل علیت و کشف مصادیق آن را انکار می‌کردند.
- (۴) انسان ابتدا با حس به مصادیق علیت و سپس با عقل به خود علیت پی می‌برد.

۱۱۸- باور به اصل علیت بدون پذیرش اصل سنخیت کدام‌یک از پیامدهای زیر را به دنبال دارد؟

- (۱) بین علت و معلول نمی‌توان هیچ ارتباط و پیوستگی را قائل شد.
- (۲) ذهن قدرت حرکت و پویایی در جهت کشف مصادیق علت و معلول را نخواهد داشت.
- (۳) در این صورت می‌توان گفت هرچیزی برحسب صدفه و خود به خود پدید آمده است.
- (۴) معلول در صورت وجود علت معدوم و در صورت عدم، علت موجود خواهد بود.

۱۱۹- کدام‌یک از عبارات زیر جمله پایین را به درستی تکمیل می‌کند؟

«واجب الوجود بالذات»

- (۱) خودش خودش را پدید آورده است.
- (۲) با ضرورت وجود پیدایش یافته است.
- (۳) وجود برایش ضرورت یافته است.
- (۴) هرگز عدم برایش تصور نمی‌شود.

۱۲۰- اساس این که درس می‌خوانیم و تلاش می‌کنیم و پس از این اعمال انتظار داریم که در مسیر تحصیلی خود به موفقیت دست یابیم، کدام اصل عقلی

در بحث علیت می‌باشد و کدام گزاره بیانگر آن است؟

- (۱) اصل وجوب بخشی علت به معلول - الشیء ما لم یجب لم یوجد
- (۲) اصل سنخیت میان علت و معلول - الشیء ما لم یجب لم یوجد
- (۳) اصل وجوب بخشی علت به معلول - الواحد لایصدر عنه آلا الواحد
- (۴) اصل سنخیت میان علت و معلول - الواحد لایصدر عنه آلا الواحد

۱۲۱- کدام گزینه در مورد معانی مختلف اتفاق صحیح است؟

- (۱) کسی که معنی اول اتفاق را به خاطر رد علیت می‌پذیرد، قطعاً منکر معنای دوم اتفاق است.
- (۲) پذیرش اصل علیت به خودی خود باطل‌کننده تمامی انواع اتفاق می‌باشد.
- (۳) جهل به اجزای تشکیل‌دهنده علت تامه می‌تواند موجب وقوع اتفاق در معنای اول شود.
- (۴) میان انکار معنی سوم اتفاق و اثبات علت‌العلل و غایات از پیش معین ملازمه برقرار است.

۱۲۲- در کدام گزینه، اصطلاح «تفاق» به معنای نفی وجوب علی و معلولی است؟

- (۱) حادثه «الف» باید منجر به حادثه «ب» می‌شد؛ اما اتفاقی حادثه «ت» رخ داد.
- (۲) با این‌که اصلاً انتظارش را نداشتم، خیلی اتفاقی، حادثه «الف» رخ داد.
- (۳) «الف» وجود داشت و باید منجر به «ب» می‌شد؛ اما اتفاقی حادثه «ب» رخ نداد.
- (۴) این‌که از «الف»، «ب» پدید آمد و این فرایند رو به تکامل و پیشرفت است، اتفاقی است.

۱۲۳- کدام‌یک از گزینه‌های زیر توصیفات افلاطون از خدا نیست؟

- (۱) قابل مشاهده و شناخت نیست.
- (۲) ابدی و دائماً پایدار است.
- (۳) چیزی را به خود راه نمی‌دهد.
- (۴) پیوسته و ثابت است.

۱۲۴- کدام گزینه درباره «برهان درجات کمال» ارسطو در اثبات خداوند نادرست است؟

- (۱) ارسطو قائل به سیر تکاملی و مراتب گوناگون در میان موجودات است.
- (۲) مبنای برهان ارسطو بر مراتب شرّ و بدی نیست و نتیجه آن اثبات خیر مطلق است.
- (۳) منظور ارسطو این است که لازمه مراتب داشتن موجودات، وجود موجودی است که نهایت کمال است.
- (۴) از آنجایی که ارسطو بهترین موجود را لازمه مقایسه موجودات می‌داند، پس صرفاً فرض ذهنی وجود خدا را اثبات می‌کند.

۱۲۵- ضمن توجه به نظر هیوم درباره نظم، کدام گزینه بیانگر تفاوت برهان نظم با برهان حرکت در فلسفه ارسطو است؟

- (۱) عدم اثبات حکمت خداوند
- (۲) رسیدن از آثار و لوازم به علت
- (۳) عدم اثبات بی‌نیازی خداوند از علت
- (۴) مبتنی بودن بر شواهد و مقدمات تجربی

۱۲۶- کدام گزینه دربارهٔ نظر دکارت و کانت و فیلسوفانی چون کرکگور و ویلیام جیمز در باب رابطهٔ معناداری زندگی و باورمندی به خدا درست است؟

- (۱) همهٔ آنان باورمندی به خدا را نیازمند به اثبات وجود او با اقامهٔ براهین عقلی می‌دانستند.
- (۲) آنان اصالت را به حس می‌دادند و از همین رو اثبات عقلانی خداوند را محال می‌پنداشتند.
- (۳) از نظر آنان زندگی معنادار متوقف بر باورمندی به موجودی متعالی به نام خدا می‌باشد.
- (۴) آنان معتقدند وجود خدا و پذیرش او از جملهٔ عناصری است که معناداری زندگی به آن وابسته است.

۱۲۷- کدامیک از گزینه‌های زیر با نظر فارابی مغایرت دارد؟

- (۱) پایهٔ برهان فارابی بر اثبات خدا، تسلسل داشتن علل نامتناهی هست.
- (۲) اثبات وجود خدا از طریق استدلال و برهان عقلی بر پایهٔ اصول بدیهی امکان‌پذیر است.
- (۳) علت بر معلول خود تقدم وجودی دارد و وجود معلول مشروط به وجود علت است.
- (۴) اگر بی‌نهایت علت وابسته به علت قبل از خود باشند، اصلاً آغاز و ابتدایی در کار نخواهد بود.

۱۲۸- ابیات زیر به ترتیب اشاره به نظر کدامیک از فلاسفهٔ مسلمان در باب اثبات خدا دارند؟ و مقدمهٔ مشترک این دو فیلسوف در استدلال خود چیست؟

الف) ز امکان می‌کند اثبات واجب	از این حیران شد اندر ذات واجب
ب) گاهی از دور دارد سیر معکوس	گاهی اندر تسلسل گشته محبوس
(۱) ابن سینا - ملاصدرا - اثبات واجب‌الوجود بالذات	(۲) ابن سینا - فارابی - نیازمندی معلول به علت
(۳) ملاصدرا - فارابی - اثبات واجب‌الوجود بالذات	(۴) ملاصدرا - ابن سینا - نیازمندی معلول به علت

۱۲۹- کدامیک از مباحث موجود در برهان فارابی برای اثبات وجود خداوند، در برهان ابن سینا استفاده نمی‌شود؟

- (۱) اصل وجود واقعیت مستقل از ذهن
- (۲) نیازمندی معلول به علت در ایجاد
- (۳) عدم تحقق بی‌نهایت پدیده در جهان
- (۴) بی‌نیازی خداوند به علت دیگر

۱۳۰- کدامیک از ابیات زیر به نتیجه و حاصل عشق جاری در جهان از نظر ابن سینا اشاره دارد؟

(۱) شاهراه عالمی عشقست و این ره هر که یافت	بندهٔ او عالمی او بر همه مولاستی
(۲) طبایع جز کشش کاری ندارند	حکیمان این کشش را عشق خوانند
(۳) گر اندیشه کنی از راه بینش	به عشق است ایستاده آفرینش
(۴) عشق باشد بی‌نیاز از وصف و بس در وصف او	نی به شرط و لابه‌شرط و نی به شرط لاستی

برنامه راهبردی آزمون و منابع پایه دوازدهم انسانی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

نیمسال دوم دوازدهم

نام پروژه	تاریخ آزمون	نمودار پیشروی	ریاضی و آمار ۲	علوم و فنون ادبی ۲	جامعه‌شناسی ۲	عربی، زبان قرآن ۲	تاریخ ۲	فلسفه دوازدهم
پایان نیمسال دوم	۱۵ اردیبهشت	نیمسال دوم دوازدهم (۱جاری) ۳ ۳ ۴	دنیای همدی (مجموع جملات دنیای، خبری‌ها) ریاضه ۴م و توان گویا صفحه‌های ۹۲ تا ۹۴	سیک‌شناسی دوره مسمر و انقلاب اسلامی وزن در شعر بهائی صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۲	درس هفتاد و سیست هودت درس نهم پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۰۹	نظام الطبیعة درس ۲ صفحه‌های ۷۰ تا ۷۳	درس دهمیه انقلاب اسلامی درس یازدهم استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۲۹	درس پنجم ولایت‌ها و انواع مخطوطات طبیعی درس ششم مدیریت مخطوطات علمی (۱) لسانی مدیریت زمین (نوش) صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۸
			۱۱ صفحه جدید از کتاب آبی	۹ صفحه جدید از کتاب آبی	۴ صفحه جدید از کتاب آبی	۴ صفحه جدید از کتاب آبی	۴ صفحه جدید از کتاب آبی	۴ صفحه جدید از کتاب آبی
			۴م صفحه جدید از کتاب آبی	۴م صفحه جدید از کتاب آبی	۳م صفحه جدید از کتاب آبی	۷م صفحه جدید از کتاب آبی	۳م صفحه جدید از کتاب آبی	۵م صفحه جدید از کتاب آبی
پایان نیمسال دوم	۱۵ اردیبهشت	نیمسال دوم دوازدهم (۱جاری) ۳ ۳ ۴	ریاضه ۴م و توان گویا تغی دنیای صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۶	سیک‌شناسی دوره مسمر و انقلاب اسلامی وزن در شعر بهائی حسن‌میل، حسن‌استوری و اسلوب محله و کارگاه تحلیل فصل چهارم صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۲	درس هفتاد و سیست هودت (۱) تبار فوجیه تا پایان درس درس نهم پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام درس همد ابق علوم اجتماعی در جهان اسلام صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۱	با الهی درس ۵ صفحه‌های ۸۲ تا ۸۳	درس دهمیه استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی درس دوازدهم جنگ تحمیلی و دفاع مقلنی صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۲	درس پنجم ولایت‌ها و انواع مخطوطات طبیعی درس ششم مدیریت مخطوطات علمی فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲) صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۱۷
			۴م صفحه جدید از کتاب آبی	۹م صفحه جدید از کتاب آبی	۳م صفحه جدید از کتاب آبی	۷م صفحه جدید از کتاب آبی	۳م صفحه جدید از کتاب آبی	۵م صفحه جدید از کتاب آبی
			۴م صفحه جدید از کتاب آبی	۴م صفحه جدید از کتاب آبی	۳م صفحه جدید از کتاب آبی	۷م صفحه جدید از کتاب آبی	۳م صفحه جدید از کتاب آبی	۵م صفحه جدید از کتاب آبی
دوران جمع‌بندی ۲۶ خرداد، ۲ تیر، ۹ تیر	۲۶ خرداد، ۲ تیر، ۹ تیر	جمع‌بندی نیمسال دوم دوازدهم ۳ ۳ ۴		کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم
				کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم
				کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم	کل مباحث نیمسال دوم

آزمون‌های جامع مطابق با کنکور سراسری

دروسی پایه

نام پروژه	تاریخ آزمون	نمودار پیشروی	ریاضی و آمار پایه	روانشناسی	علوم و فنون ادبی ۲	جامعه‌شناسی ۲	عربی زبان قرآن ۲	فلسفه یازدهم
پایان نیمسال دوم	۱۵ اردیبهشت	جمع‌بندی پایه یازدهم ۳ ۳ ۴	کل مباحث کتاب درسی	—	—	—	—	—
			کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
			کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
دوران جمع‌بندی ۲۶ خرداد، ۲ تیر، ۹ تیر	۲۶ خرداد، ۲ تیر، ۹ تیر	جمع‌بندی پایه یازدهم ۳ ۳ ۴		کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
				کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
				کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی

آزمون‌های جامع مطابق با کنکور سراسری

نام پروژه	تاریخ آزمون	نمودار پیشروی	اقتصاد	علوم و فنون ادبی ۱	جامعه‌شناسی ۱	عربی زبان قرآن ۱	تاریخ و جغرافیا (دهم)	تاریخ و جغرافیا (دوازدهم)	منطق
پایان نیمسال دوم	۱۵ اردیبهشت	جمع‌بندی پایه یازدهم ۳ ۳ ۴	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
			کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
			کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
دوران جمع‌بندی ۲۶ خرداد، ۲ تیر، ۹ تیر	۲۶ خرداد، ۲ تیر، ۹ تیر	جمع‌بندی پایه یازدهم ۳ ۳ ۴		کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
				کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی
				کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی	کل مباحث کتاب درسی

آزمون شناختی ۱۸ فروردین ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

اگر در آزمون‌های قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. در این آزمون برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های شناختی ادامه می‌یابد. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال،

پاسخ نامه تشریحی را مطالعه فرمائید. توجه: سوالات از شماره ۲۶۱ شروع می‌شود.

۲۶۱. کدام مورد را برای مدیریت منابع توجهی مفید می‌دانید؟

۱. تغییر تکلیف
۲. استفاده از زمان سنج برای تمرکز در بازه‌های زمانی
۳. انتخاب محیط مناسب برای مطالعه
۴. همه موارد

۲۶۲. برای تمرکز بیشتر روی یک موضوع درسی کدام گزینه را مفید می‌دانید؟

۱. تعیین بازه زمانی مشخص برای مطالعه
۲. تعیین محتوای مشخص برای مطالعه
۳. هر دو مورد
۴. نمی‌دانم

۲۶۳. کدام گزینه مانع تمرکز برای مطالعه می‌شود؟

۱. تمرکز روی یک فعالیت در لحظه
۲. فواصل استراحت با تنفس عمیق
۳. در دسترس بودن وسایل ارتباطی
۴. همه موارد

۲۶۴. کدام مورد را برای به خاطر سپاری یک لیست مفیدتر است؟

۱. یادگیری مبتنی بر معنی
۲. یادگیری مبتنی بر وزن/قافیه
۳. یادگیری مبتنی بر شکل ظاهری کلمات
۴. فرقی ندارد.

۲۶۵. کدام مورد در خصوص اثر خواب بر یادگیری صحیح است؟

۱. خواب مناسب، قبل از یادگیری، برای یادگیری ضروری است.
۲. خواب موجب تثبیت اطلاعاتی که قبلاً یاد گرفته‌ایم می‌شود.
۳. خواب اثری بر یادگیری ندارد.
۴. مورد ۱ و ۲

۲۶۶. کدام مورد برای استفاده از نشانه‌های محیطی برای یادگیری درست است؟

۱. مفید است و باید مطالب را وابسته به این نشانه‌ها حفظ کرد.
۲. مفید است اما باید وابستگی به این نشانه‌ها را به تدریج کم کرد.
۳. نشانه‌های محیطی اثری بر یادگیری ندارد.
۴. نمی‌دانم

۲۶۷. راه حل‌های متفاوت در چه زمانی بیشتر به ذهن می‌رسند؟

۱. در زمان هیجان مثبت به مساله
۲. در زمان هیجان منفی به مساله
۳. هیجان اثری بر خلاقیت ندارد.
۴. نمی‌دانم

۲۶۸. کدام مورد در مورد یادگیری مشارکتی صحیح است؟

۱. به دلیل احتمال اشتباه دیگران می‌تواند ما را به اشتباه بیاندازد.
۲. به دلیل بازسازی مطالب توسط دیگران موجب فراگیری بهتر مطالب می‌شود.
۳. اثری بر میزان یادگیری ندارد.
۴. نمی‌دانم

۲۶۹. کدام گزینه خلاقیت را در یادگیری بیشتر می‌کند؟

۱. پرسیدن از دیگران
۲. تلاش برای داشتن نگاه غیر واقعی
۳. گرفتن بازخورد دیگران
۴. همه موارد

۲۷۰. یکی از گزینه‌های زیر را در مورد سوالات امروز انتخاب کنید.

۱. مفید بود و انتظار دارم این آگاهی من را در یادگیری مطالب درسی کمک کند.
۲. مایل به دریافت اطلاعات، راهبردها و تکالیف تقویتی بیشتر هستم.
۳. هر دو
۴. هیچ‌کدام

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۸ فروردین ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونندهجانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، علی سرآبادانی، نسترن صمدی، علیرضا عبدی، امیر محمودیان،
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سید علیرضا علویان، سجاد غلامپور سیوکی، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، زینب آذری، آرزیتا بیدقی، فاطمه صفری، شهریار عبدالله، محمدابراهیم مازنی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، بهروز حیدریکی، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائندامینی، مرتضی کاظم شیروزی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، جواد میریلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، فرهاد قاسمی‌نژاد، علیرضا نصیری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمضانی، علی ارجمند	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	فاطمه صفری	فاطمه صفری	محمدابراهیم مازنی، کوثر شاه‌حسینی	زهره قموشی
عربی زبان قرآن	نوید امساکي	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	فاطمه فوقانی
جغرافیا	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	زهره دامیار	
فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهره دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمداً ابراهیم توزنده‌بانی)

الف) ۲ راه داریم: از A به C و سپس به B برویم یا از A به D و سپس به B برویم.

$$(A \rightarrow C, C \rightarrow B) \text{ یا } (A \rightarrow D, D \rightarrow B)$$

لذا $۲ + ۶ = ۸$ راه داریم. پس مورد «الف» نادرست است.

ب) فقط باید از A به C و سپس به B رفت.

$$(A \rightarrow C, C \rightarrow B) \rightarrow ۲ \times ۳ = ۶ \text{ مورد «ب» صحیح است.}$$

ج) به ۸ طریق می‌توان از A به B رفت برای آن که از D برگردیم باید

$$۸ \times ۶ = ۴۸$$

از C عبور کنیم. پس:

مورد «ج» درست است.

$$۸ \times ۸ = ۶۴$$

مورد «د» نادرست است؛ زیرا:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۸)

۲- گزینه «۴»

(امیررضا ذاکر زاده)

چون شامل ۳ هست پس از تعداد عضوهای زیرمجموعه و حق انتخاب‌ها یکی کم می‌شود. چون عدد ۹ حذف شده یکی دیگر از حق انتخاب‌ها کم می‌شود. بنابراین:

$$\binom{۷-۱-۱}{۵-۱} = \binom{۵}{۴} = ۵$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۳- گزینه «۱»

(امیررضا ذاکر زاده)

اگر مجموع سه عدد زوج باشد یا هر سه زوج‌اند یا دو تا از آن‌ها فردند و یکی زوج است. تعداد عددهای زوج و فرد در میان عددهای ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ هر کدام ۵ تا است، بنابراین داریم:

$$\binom{۵}{۳} + \binom{۵}{۲} \binom{۵}{۱} = ۱۰ + (۱۰ \times ۵) = ۶۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۴- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم توزنده‌بانی)

$$۴ - ۳ - ۲ - ۱ = ۲۴ \text{ کل اعداد چهار رقمی}$$

از طرفی مجموع ارقام در هر یک از این اعداد برابر ۱۵ است

$$(۱ + ۲ + ۵ + ۷ = ۱۵)$$

بنابراین مجموع کل ارقام نوشته شده برابر $۲۴ \times ۱۵ = ۳۶۰$ است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۸)

۵- گزینه «۴»

(علی سرآبرانی)

برای رسم یک مثلث به سه نقطه نیاز داریم که به دو حالت این کار صورت می‌گیرد:

حالت اول: از هر ضلع یک نقطه انتخاب کنیم:

$$\binom{۳}{۱} \times \binom{۴}{۱} \times \binom{۵}{۱} = ۳ \times ۴ \times ۵ = ۶۰$$

حالت دوم: از یک ضلع دو نقطه و از بقیه نقاط یک نقطه انتخاب کنیم:

$$\binom{۳}{۲} \times \binom{۹}{۱} + \binom{۴}{۲} \times \binom{۸}{۱} + \binom{۵}{۲} \times \binom{۷}{۱} = ۲۷ + ۴۸ + ۷۰ = ۱۴۵$$

$$\Rightarrow ۶۰ + ۱۴۵ = ۲۰۵$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۶- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

ابتدا باید ۳ تیم از ۶ تیم انتخاب کنیم تا مطمئن شویم ۳ کشتی گیر از ۳ تیم متفاوت هستند. سپس از هر کدام از این ۳ تیم یک نفر را انتخاب کنیم.

طبق اصل ضرب داریم:

$$\binom{۶}{۳} \times \binom{۴}{۱} \times \binom{۴}{۱} \times \binom{۴}{۱} = \frac{۶!}{۳! \times ۳!} \times ۴^۳ = \frac{۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳!}{۳! \times ۳!} \times ۴^۳$$

$$= ۲۰ \times ۴^۳ = ۲۰ \times ۶۴ = ۱۲۸۰$$

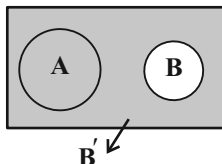
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۷- گزینه «۳»

(امیر زراندوز)

با توجه به این که A و B ناسازگارند، پس هیچ اشتراکی با هم ندارند. لذا روابط موجود در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) همگی درست هستند.

S

$$\Rightarrow A \subseteq B', B' \not\subseteq A'$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۷)

۸- گزینه «۴»

(علیرضا عابدی)

تولد هر نفر در روزهای هفته ۷ حالت دارد، پس تعداد کل حالت‌های تولد دو نفر در روزهای هفته ۴۹ است: از طرفی محاسبه تعداد حالت‌های مطلوب یعنی «متولد نشدن دو نفر در یک روز هفته» به صورت زیر است:

$$n(A) = ۷ \times ۶ = ۴۲$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{۴۲}{۴۹} = \frac{۶}{۷}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۹- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

احتمال آن که تیم ملی نروژ به جام جهانی برود را x و احتمال متمم آن، یعنی اینکه به جام جهانی نرود را $1-x$ در نظر می‌گیریم:

$$x = \frac{3}{6} \Rightarrow x = \frac{3-3x+0}{6} \Rightarrow 4x = \frac{3}{6}$$

$$x = \frac{3/6}{4} \Rightarrow x = 0/9$$

$1-x = 1-0/9 = 0/1$ $\Rightarrow$ احتمال این که تیم نروژ به جام جهانی نرود

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۱۰- گزینه «۲»

(امیر محمودیان)

ابتدا فضای نمونه را به دست می‌آوریم که برابر با تعداد کلمات ۵ حرفی با حروف کلمه «جایگشت» است:

$$6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 = 6! \Rightarrow n(S) = 6!$$

پیشامد A شامل کلماتی است که شامل «ش» و «ت» بوده و بین این دو حرف حداقل یک حرف دیگر قرار می‌گیرد.

از ۵ حرف کلمه مورد نظر، حروف «ش و ت» و ۳ حرف دیگر کنار هم قرار دارند. ابتدا باید به $\binom{4}{3}$ طریق از بین حروف «ج، الف، ی، گ» سه حرف را انتخاب کنیم. برای آن که بین «ش و ت» حداقل یک حرف قرار گیرد حالات زیر ممکن است:

الف) بین «ش» و «ت» یک حرف قرار گیرد:

$$\boxed{\text{ش} \bigcirc \text{ت}} \times \times$$

$$2 \times 3 \times 2! = 36$$

به ۲ حالت جای «ش» و «ت» جابه‌جا می‌شود، حرف وسط به ۳ حالت انتخاب شده و سپس بسته سه حرفی و حروف دیگر به ۳! جابه‌جا می‌شوند.

ب) بین «ش» و «ت» دو حرف قرار گیرد:

$$\boxed{\text{ش} \bigcirc \bigcirc \text{ت}} \times$$

$$2 \times 3 \times 2 \times 2! = 24$$

ج) بین «ش» و «ت» سه حرف قرار گیرد:

$$\boxed{\text{ش} \bigcirc \bigcirc \bigcirc \text{ت}}$$

$$2 \times 3 \times 2 \times 1 = 12$$

$$n(A) = \binom{4}{3} (36 + 24 + 12) = 4 \times 72 = 288$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{288}{6!} = \frac{2}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۱- گزینه «۲»

(سامان اسپهرم)

$$n(S) = 6^2 = 36$$

$A = \{(1,3), (3,1), (2,3), (3,2), (3,4), (4,3), (5,3), (3,5), (6,3), (3,6)\}$ فقط یکی از تاس‌ها ۳ باشد

$$\{(4,3), (5,3), (3,5), (6,3), (3,6)\}$$

$B = \{(1,6), (6,1), (2,5), (5,2), (3,4), (4,3)\}$ مجموع دو تاس ۷ باشد

$$B - A = \{(1,6), (6,1), (2,5), (5,2)\} \Rightarrow n(B - A) = 4$$

$$\Rightarrow P(B - A) = \frac{n(B - A)}{n(S)} = \frac{4}{36} = \frac{1}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۲- گزینه «۱»

(مهمر ممیری)

در یک خانواده ۵ فرزندی فضای نمونه‌ای برابر است با:

$$n(S) = 2^n \xrightarrow{n=5} 2^5 = 32$$

$$\text{احتمال داشتن ۲ پسر} = \frac{\binom{5}{2}}{32} = \frac{10}{32}$$

نکته آموزشی:

$$\binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2}$$

حال برای محاسبه اینکه تعداد پسرها بیشتر از تعداد دخترها باشد.

چون تعداد فرزندان فرد است، پس در نصف حالات دخترها بیشتر از پسرها هستند و در نصف حالات دیگر پسرها بیشتر از دخترها هستند. پس:

$$\frac{16}{32} = \text{احتمال آن که پسرها بیشتر باشند}$$

$$\xrightarrow{\text{نسبت خواسته شده}} \frac{10}{32} = \frac{5}{16} = \frac{5}{16 \times 2} = \frac{5}{32}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۳- گزینه «۳»

(علیرضا عبری)

برای توصیف داده‌های کیفی همواره گزارش درصد همراه با گزارش تعداد باید باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۷)

$$b_5 = b_4 + 9 = 16 + 9 = 25$$

$$b_6 = b_5 + 11 = 25 + 11 = 36$$

$$a_n = 36 \Rightarrow \left(\frac{3n-6}{2} \right)^2 = 36$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{3n-6}{2} = 6 \Rightarrow 3n-6=12 \Rightarrow n=6 \\ \frac{3n-6}{2} = -6 \Rightarrow 3n-6=-12 \Rightarrow n=-2 \end{cases}$$

چون n مقداری طبیعی است، پس $n=6$ قابل قبول است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

گزینه ۳» ۱۸

(معمد بهیرایی)

جمله چهارم a_n و جمله سوم دنباله b_n را به دست می آوریم:

$$a_4 = (-1)^{4+1} (4+2)^2 = -6^2 = -36$$

$$b_3 = \frac{3+1}{3} = \frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow a_4 \times b_3 = -36 \times \frac{4}{3} = -48$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

گزینه ۳» ۱۹

(معمد بهیرایی)

در دنباله فیبوناچی داریم: $a_1 = a_2 = 1$ و $a_{n+2} = a_{n+1} + a_n$ بنابراین:

$$x + 2 + 2x + 2 = 4x + 1 \Rightarrow 3 = x$$

پس جمله (۳+۵) ام یعنی جمله هشتم را باید به دست آوریم:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, \dots$$

↓
جمله هشتم = 21

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

گزینه ۱» ۲۰

(معمد بهیرایی)

با تشکیل دنباله a_n داریم:

$$\frac{n=1}{\text{فرد}} \rightarrow a_2 = \frac{a_1 + 1}{2} = \frac{1+1}{2} = 1$$

$$\frac{n=2}{\text{زوج}} \rightarrow a_3 = 2a_2 = 2 \times 1 = 2$$

$$\frac{n=3}{\text{فرد}} \rightarrow a_4 = \frac{a_3 + 1}{2} = \frac{2+1}{2} = \frac{3}{2}$$

$$\frac{n=4}{\text{زوج}} \rightarrow a_5 = 2a_4 = 2 \times \frac{3}{2} = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

گزینه ۳» ۱۴

(ابوالفضل بهاری)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم.

$$7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20$$

$$Q_1 = \frac{9+10}{2} = 9.5 \quad Q_2 = \frac{12+13}{2} = 12.5 \quad Q_3 = \frac{16+17}{2} = 16.5$$

بنابراین داده‌های ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ داخل جعبه قرار می‌گیرند.

$$\bar{x} = \frac{10+11+12+13+14+15+16}{7} = \frac{71}{7} = 10.14$$

$$\sigma^2 = \frac{(10-10.14)^2 + (11-10.14)^2 + (12-10.14)^2 + (13-10.14)^2 + (14-10.14)^2 + (15-10.14)^2 + (16-10.14)^2}{7}$$

$$= \frac{9+4+2(0)+4+9}{7} = \frac{26}{7} = 3.71$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴)

گزینه ۳» ۱۵

(امیر زراندوز)

در نمودار از بلندی مستطیل و میله خطا می‌توانیم مقادیر میانگین و انحراف معیار را به دست آوریم:

$$\bar{x} = 18, \sigma = 20 - 18 = 2$$

$$\sigma^2 = \frac{\text{مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین}}{\text{تعداد کل داده‌ها}} \Rightarrow 2^2 = \frac{x}{80}$$

$$x = 4 \times 80 = 320$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴)

گزینه ۲» ۱۶

(نسترن صمدی)

برای الگوی مثلثی جمله عمومی زیر را می‌توان نوشت:

$$b_n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$a_n = b_n \Rightarrow n^2 - 6 = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$n^2 - 6 = \frac{n^2 + n}{2} \Rightarrow 2n^2 - 12 = n^2 + n \Rightarrow n^2 - n - 12 = 0 \Rightarrow (n-4)(n+3) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 4 \checkmark \\ n = -3 \times \end{cases} \Rightarrow a_4 = b_4$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

گزینه ۲» ۱۷

(معمد بهیرایی)

ابتدا جمله ششم دنباله b_n را به دست می‌آوریم:

$$b_2 = b_1 + 3 = 1 + 3 = 4$$

$$b_3 = b_2 + 5 = 4 + 5 = 9$$

$$b_4 = b_3 + 7 = 9 + 7 = 16$$

علوم و فنون ادبی (۳)

۲۱- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

موارد «ج» و «د» غلط هستند:

ج) مجمر اصفهانی و نشاط اصفهانی در غزل سرایی از شعرای گذشته (سبک عراقی) تقلید کردند.

د) هاتف اصفهانی از شعرای معروف این دوره است، نه کمال الدین اصفهانی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۲- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

در این دوره، بعد از تهران، تبریز بازار سیاسی و مطبوعاتی پرنویتی داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۵)

۲۳- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

ایرج میرزا از ایل قاجار بود و طبیعتاً با آزادی‌خواهان میانه‌ای نداشت؛ ضمناً در تفکرات شخصی او هم نشانه‌ای از آزادی‌خواهی دیده نمی‌شود.

محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا) استاد دانشگاه و مرد سیاست بود. او در حوزه روزنامه‌نویسی هم فعالیت داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۴- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

تشریح ابیات:

الف) کاربرد واژه‌های فرنگی از ویژگی‌های زبانی سبک بیداری است (پرسنل: کارکنان). ضمناً در این بیت، زبان کوچه و بازاری، ساده و صمیمانه دیده می‌شود (یک آدم نیست).

ب) در این بیت، نشانه‌ای از ویژگی‌های زبانی سبک بیداری دیده نمی‌شود. ضمناً والابودن معشوق و غم‌گرایی از نشانه‌های سبک عراقی است.

ج) کاربرد واژگان و جملات به صورت تاریخی و کهن از ویژگی‌های زبانی شعر برخی شاعران سبک بیداری است (نشگفت: شگفتی و تعجبی ندارد). بهار در این بیت، بر نکته‌سنجی، ادب‌دوستی و جنگاوری مردم ایران تأکید می‌کند.

د) در این بیت، نشانه‌ای از ویژگی‌های زبانی سبک بیداری دیده نمی‌شود. بیت از قاعته است که از قصیده‌سرایان عهد بازگشت است و در اشعارش به ویژگی‌های سبک خراسانی نظر دارد.

ه) زبان کوچه‌بازاری، ساده و صمیمانه از ویژگی‌های زبانی سبک بیداری است: «تو بمیری»، «از کاری افتادن» و «از شر و شور افتادن» نمونه‌هایی از این ترکیبات هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۵- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دشمنی با استعمار و استبداد یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت.

گزینه «۲»: مفهوم قانون و قانون‌مداری براساس مشاهدات روشنفکران اروپارفته از ملل متمدن شکل گرفت.

گزینه «۴»: در نثر این دوره واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کمتر می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۲۶- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

سادگی، موزون‌بودن و مسجع‌بودن از ویژگی‌های نثر قائم‌مقام است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نثر محاوره‌ای و عامیانه از ویژگی‌های سبک دهخدا است.

گزینه «۲»: متن از کتاب «چرند و پرند» دهخداست که زبان طنزآمیز دارد و استفاده از اصطلاحات عامیانه و محاوره‌ای مثل «خانه‌خراب‌شده» از ویژگی‌های آن است.

گزینه «۴»: لحن صمیمانه و محاوره‌ای این متن هم نشان از سبک دهخدا دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۲۷- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه‌سرایی و غزل‌گویی، که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود، تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۴)

۲۸- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

(الف) استعاره: پیرهن گل (تشخیص) / تشبیهات: «زلیخای صبا» و «یوسف گل» (سعدی به زیبایی باد صبا را به زلیخایی تشبیه کرده که پیراهن گل که هم چون یوسف است، را پاره می‌کند). / تلمیح: اشاره غیرمستقیم به داستان مشهور یوسف و زلیخا

(ب) استعاره: لب چشمه (تشخیص) / تشبیه مضمیر: ادعای همانندی لب‌های یار و چشمه حیات (معنای بیت: اگر خضر لب‌های تو را می‌دید، می‌گفت که این لب، لب چشمه حیات است. در ادبیات ما، «لب» پدیده‌ای جان‌بخش و مروج است و از این رو آن را به آب و چشمه مانند می‌کنند). / تلمیح: یادآور حکایت خضر و آب حیات

(ج) بیت فاقد تشبیه است. / استعاره: ساقی (در کنکورهای اخیر این واژه استعاره گرفته می‌شود. شاید استعاره از «واسطه فیض الهی») / تلمیح: اشاره به «آلست پرتکم...»

(د) بیت فاقد استعاره است. / تشبیه: شاید تشبیه دانستن رابطه بین واژه «رخ» و «نور» سخت‌گیرانه باشد، ولی واضحاً بین «زلف» و «شب» رابطه شباهت مشهود است. این تشبیه، از نوع مضمیر یا پنهان است و اغلب بین یک پدیده مربوط به معشوق و یک پدیده طبیعی اتفاق می‌افتد. مثل قد و سرو یا چشم و نرگس و یا ماه و چهره. / تلمیح: یادآور دیدار خداوند و موسی در کوه طور

(ه) بیت فاقد تلمیح است. / تشبیه: «خم خانه عشق» (خم‌خانه: می‌کده) / تشخیص و استعاره: در و دیوار خراب (مست) هستند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشبیهات: بهشت وصل / بهشت وصل [مانند] دوزخ شد.

مجاز: صد مجاز از تعداد بسیار

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شکر» استعاره از لب و «مگس» استعاره از رقیبان / بیت فاقد ایهام است.

گزینه «۳»: اشاره و تلمیح به داستان یوسف نبی (ع) / بیت فاقد مجاز است و واژه «عالم» در معنای حقیقی جهان به کار رفته است.

گزینه «۴»: «نظر بستن» کنایه از بی‌اعتنایی / بیت فاقد تشخیص است؛ چراکه مقصود شاعر از «گل خندان»، معشوق است و خطاب قرار دادن معشوق، تشخیص یا جان‌بخشی محسوب نمی‌شود. («گل خندان» استعاره مصرحه از معشوق است).

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۰- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

(الف) حسن تعلیل: آوردن دلیلی زیبا، ادبی و البته دروغین برای پای در گِل ماندن سرو

(ب) تلمیح: اشاره غیرمستقیم به ماجرای شیرین و فرهاد

(ج) تشبیه: همچو لاله / معنای بیت: وقتی سخنی از وصف چهره‌ات در طبیعت به میان آید، ارغوان و نسرين نیز مانند لاله (از حسادت) خونین‌دل می‌شوند. (می‌توان تشبیه مرجح رخ یار به ارغوان و نسرين را نیز یادآور شد).

(د) واژه‌آرایی: چین (کشور چین)

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت «د» فاقد تضاد است.

گزینه «۳»: بیت «ج» فاقد تناقض است.

گزینه «۴»: بیت «د» فاقد جناس همسان است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۱- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

اغراق: بیت اول: لطف یار، حتی مردگان را زنده می‌کند! / بیت دوم: اشک من، همانند سیل است! / بیت سوم: مو و لب یار، مردم صدها جهان را می‌کشد!

تشبیه: بیت اول: «عیسی لطف»: اضافه تشبیهی / بیت دوم: «سیل اشک»: اضافه تشبیهی / بیت سوم: «مه‌چهره»: تشبیه درون‌واژه‌ای، تشبیه «عاشقان» به «منصور حلاج»

گزینه «۱»، با آرایه «استعاره مصرحه»، گزینه «۳»، با آرایه «ایهام تناسب» و گزینه «۴»، با آرایه «لف و نشر» رد می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۲- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

استعاره «ه»: از خنده‌رویی، صبح غوطه به خون زد. (تشخیص)

تلمیح «د»: به آیه «فَأَيُّهَا تَوَلَّوْا فَمَّ وَجْهَ اللَّهِ» اشاره دارد.

اغراق «الف»: بزرگ‌نمایی در گریستن

لف و نشر «ج»: دل بریان (لف ۱)، اشک لاله‌گون (لف ۲) - شراب (نشر ۲)، کباب (نشر ۱): لf و نشر نامرتب

کنایه «ب»: دست در دامن کسی زدن (متوسل شدن، کمک خواستن)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۳- گزینه «۳»

(مفسر اصغری)

تضمین: شهریار مصرع دوم را از خواجه شیراز (حافظ) تضمین کرده است. در این بیت استعاره به کار نرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مراعات نظیر: علاج، درد و دوا - خط، بنویس و دوات / تضاد: درد و علاج (یا دوا)

گزینه «۲»: تلمیح: به داستان سیاوش در شاهنامه اشاره دارد. / کنایه: آب پاکی ریختن روی دست کسی: جواب قاطعانه به کسی دادن، ناامید کردن کسی

گزینه «۴»: لف و نشر: روی (لف ۱)، حلقه سیمین در گوش (لف ۲) - ماه (نشر ۱)، پروین (نشر ۲) / تشبیه: «روی» به «ماه» و «حلقه سیمین در گوش» به «پروین» تشبیه شده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج، ترکیبی)

۳۴- گزینه «۱»

(یاسین مهدیان)

ایهام: «دل» در مصرع اول: ۱- مرکز و وسط، ۲- قلب (عضوی از بدن) حسن تعلیل: اگر واژه «دل» را در معنای «مرکز و وسط» بگیریم، آرایه حسن تعلیل به وجود می‌آید (آوردن دلیل ادبی، برای سرخ‌رنگ بودن وسط غنچه).

تشبیه فشرده: «ت» در واژه «جمالت»، جهش ضمیر دارد و در اصل، ضمیر «ت» برای واژه «گل» می‌باشد؛ بنابراین، «روی گلت (روی گل تو)» دارای تشبیه فشرده است و چهره یار، به گل مانند شده است. استعاره: «اندیشه کردن غنچه» و «دل داشتن غنچه»، استعاره مکنیه و تشخیص است.

بیت فاقد آرایه‌های «تشبیه گسترده»، «اضافه استعاری» و «اغراق» است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج، ترکیبی)

۳۵- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

عقل رعنا: تناقض دارد (رعنا به معنی نادان) / استعاره: اضافه استعاری در روی صلاح (و زهد و عفت) / تشبیه: خانه به زندان

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: دل چون شمع / آه سرد: تناقض دارد. / استعاره در این بیت وجود ندارد.

گزینه «۲»: اینکه دل میان به زنار ببندد تشخیص و استعاره است و البته دل کسی که زنار بسته مناجات می‌کند، تناقض معنایی دارد. گزینه «۳»: شربت زهر پارادوکس دارد. / تشبیه به واسطه ادات تشبیه «همچو» مشهود است. / استعاره در این بیت وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریج، ترکیبی)

۳۶- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

در ابیات «ج»، «د» و «ه» حذف همزه اتفاق نیفتاده است.

حذف همزه در «الف»: مَنَسْتُ

حذف همزه در «ب»: هزارانافرین، جائتَز، وجوداورد، بیرونز

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۴۹)

۳۷- گزینه «۳»

(یاسین مهدیان)

وزن بیت صورت سؤال و گزینه «۳»، «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» می‌باشد.

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلات مفتعلن

گزینه «۴»: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۸- گزینه «۳»

(مجتبی فراهاری)

وزن بیت گزینه «۳»، از پایه‌های آوایی ناهمسان تشکیل شده است: فعالتن مفاعلن فعلن

سایر گزینه‌ها دارای وزن همسان (تک‌پایه‌ای یا دولختی) هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعالتن فعالتن فعلن (تک‌پایه‌ای)

گزینه «۲»: مفاعلن فعالتن مفاعلن فعالتن (دولختی)

گزینه «۴»: مفتعلن مفتعلن فاعلن (تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۹- گزینه «۳»

(سیار غلام‌پور سیوکی)

این بیت بر وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن»، سروده شده است که یک وزن دوری (دولختی) است و چون ابتدای آن با (مفعول) آغاز می‌شود، دارای دو دسته‌بندی هجایی و شکل دیگر آن «مستفعِلن فعولن مستفعِلن فعولن» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این بیت بر وزن «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن» سروده شده است که وزنی دوری (دولختی) است؛ اما دسته‌بندی هجایی آن تنها به یک صورت است.

گزینه «۲»: این بیت بر وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» سروده شده است که وزنی ناهمسان است و دوری نیست؛ اما چون با «مفعول» آغاز شده است به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شود و شکل دیگر آن «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» است.

گزینه «۴»: این بیت بر وزن «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است که وزنی دوری (دولختی) است؛ اما دسته‌بندی هجایی آن تنها به یک صورت است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۰- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

در این گزینه، هیچ اختیار زبانی‌ای به کار نرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجای چهارم مصراع اول، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

گزینه «۲»: هجای نهم مصراع دوم، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

گزینه «۴»: حذف همزه در ترکیب‌های «درآوردند» و «شورآفرین»

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۴)

۴۱- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

وزن بیت، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است و دارای همهٔ اختیارات زبانی است.

حذف همزه: هجای دوازدهم مصراع دوم (ساغر آمدی: ساغ را م دی) / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: هجای نهم مصراع دوم (خ) باید بلند تلفظ شود. کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: هجای هفتم مصراع اول («قی» باید کوتاه تلفظ شود).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیت در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است که در هجای هفتم مصراع اول (کارش الهام: کار شِل ها م) از اختیار شاعری حذف همزه استفاده شده است و همچنین در هجای نهم مصراع اول (م) و هجای نهم مصراع دوم (د)، هجای کوتاه باید بلند تلفظ شود.

گزینه «۳»: وزن این بیت، «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است که در هجای پنجم مصراع اول از اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» استفاده شده است و «زی» باید کوتاه تلفظ شود.

گزینه «۴»: بیت در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است. در هجای پنجم مصراع اول (ت) و هجای نهم مصراع دوم (د)، هجای کوتاه باید بلند تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۴)

۴۲- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

هجای هشتم مصراع اول (نقاب آهنگ: ن قا با هُن گ) / هجای یازدهم مصراع دوم (دل‌افکاران: د لَف گا ران) / هجای پایانی مصراع دوم (خوش است: خُ شَسْت)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیت فاقد حذف همزه است.

گزینه «۲»: هجای چهارم مصراع دوم (به شرعَم از: بِ شَر عَمَز)

گزینه «۴»: بیت فاقد حذف همزه است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، صفحه ۳۹)

۴۳- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

«الف»: حذف همزه: ماهزو و راهزو / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در «خط»

«ب»: حذف همزه: بزم‌گاهزو / فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت

«ج»: حذف همزه: گناهو / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «ب» در «حروف گناه»

«د»: حذف همزه: دولتست و بخاهزو / فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۴)

۴۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

مصوت کوتاه «-»، در واژه‌های «دو، تو» و مصوت کوتاه «-» در کسرهٔ اضافهٔ ترکیب «کنفِ قدرت» بلند تلفظ می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت بلند است.

گزینه «۲»: وزن بیت، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است که حالت همسان آن (مستفعل مستفعل مستفعل فع) ارجحیت دارد. (البته با توجه به اختیار وزنی قلب، وزن دقیق بیت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است).

گزینه «۴»: بیت، فاقد حذف همزه است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

مفهوم رباعی صورت سؤال، اعتماد به خداوند درباره بخشش گناهان است و پیام مصراع مذکور در گزینه «۴»، لطف و مرحمت ایزدی است که از گناه بنده‌اش شرمسار می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن رباعی، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» (وزنی ناهمسان) است که قابل دسته‌بندی به صورت «مستفعل مستفعل مستفعل فع» (وزنی همسان) نیز می‌باشد. به خاطر داشته باشیم که صورت همسان این وزن، بر صورت ناهمسان آن ارجحیت دارد.

گزینه «۲»: «ست» ردیف و کلمات «خطا»، «بلا» و «خدا» قافیه‌اند. (مردف، بیتی است که ردیف دارد و مقفّی بیتی است که قافیه افقی دارد).
گزینه «۳»: «ناخدای این بحر خداست». این عبارت تناقض (جمع نقیضین، به معنای منطقی آن) ندارد؛ ولی دارای متناقض‌نماست. متناقض‌نما یعنی نمایشی از تناقض که در آن شاعر با هدف خودنمایی، دو لفظی را که به ظاهر با هم ایجاد تناقض می‌کنند، ولی در معنا با هم تناقضی ندارد، در کنار هم می‌آورد. بنابراین، این‌که این بحر یک ناخدایی دارد و آن خداست، جمع نقیضین نیست، بلکه شاعر با بازی با کلمات، شعر خود را مزین به صنعت متناقض‌نما کرده است. پس نتیجه می‌گیریم در صورتی که صورت سؤال از ما پارادوکس یا متناقض‌نما خواسته بود، با سخت‌گیری کمتر و بی‌آن‌که معنا و مفهوم بیت را دارای تناقض بدانیم، درباره متناقض‌نما قضاوت می‌کنیم.

(علوم و فنون ادبی، بدیع، موسیقی شعر و مفهوم، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم کلی بیت صورت سؤال: ناآگاهی دانایان از راز بزرگ آفرینش در بیت گزینه «۴» هم حافظ می‌گوید هیچ‌کس نمی‌تواند به راز خلقت جهان توسط خداوند پی ببرد.

تشریح ابیات گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر بر این باور است که اساساً فاصله‌ای بین انسان و حضرت حق وجود ندارد و همه از این راز بزرگ آگاه‌اند.

توضیح: جمله «کیست کز این کاملاً آگاه نیست» پرسش انکاری است. گزینه «۲»: شاعر از پیر و راهنمای خود می‌خواهد که دشواری‌های راه عرفان را به او نشان دهد؛ پس راهنما و پیر از این راز آگاه است.

گزینه «۳»: بیدل در این بیت همه را از هیجانات عارفانه- عاشقانه خود آگاه می‌کند.

توضیح: جمله «نیست گویی که ... آگاه نیست» یعنی همه آگاه‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم (۴)، صفحه ۶۵)

۴۷- گزینه «۱»

(سیر مظهر هاشمی)

در این گزینه، شاعر از ممدوح خود و قدرت سخنوری او تعریف کرده است و می‌گوید: سخنانی که شنوندگان از او به یاد دارند، آن قدر ارزشمند است که مانند ضرب‌المثل شده است. در دیگر گزینه‌ها گفته شده است که باید با هر شنونده‌ای به اندازه درک و فهم او سخن گفت. این دقیقاً مفهوم عبارت عربی صورت سؤال است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم (۴)، صفحه ۳۷)

۴۸- گزینه «۲»

(سیر مظهر هاشمی)

در ابیات صورت سؤال، تأکید بر حرکت و تلاش است و تنبلی و ایستایی را نکوهش می‌کند. در گزینه «۲» نیز گفته شده است که زندگی موج به آن است که همیشه در حرکت و جنبش است و اگر آرام بگیرد، خواهد مرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم (۴)، صفحه ۶۰)

۴۹- گزینه «۳»

(سیر مظهر هاشمی)

در این گزینه، مانند بیت صورت سؤال، شاعر تقصیر بدبختی‌های انسان را به گردن خود او می‌داند و چرخ و سرنوشت را در این بدبختی‌ها مقصر نمی‌داند، اما در بقیه گزینه‌ها، تنها به ناموافق‌بودن و کینه‌جویی روزگار و چرخ اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم (۴)، صفحه ۵۶)

۵۰- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم کلی بیت صورت سؤال، بیان رنج و عذاب ناتمام شاعر اقیصر امین‌پور است.

در بیت گزینه «۴»، بیدل از عذاب نفاق و حسادت می‌گوید و تجسس و فضولی‌نکردن در کار مردم را راهی برای بهشتی‌شدن و در امان ماندن از عذاب می‌داند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بهار، در اندیشه‌ای خیام‌وار، زندگی را لبریز از رنج و عذاب می‌داند و تنها درمان آن را مرگ و پایان زندگی می‌داند.

گزینه «۲»: در بیت این گزینه، سخن از عشق و بیان رنج و عذاب ناتمام (تا قیامت) شاعر است.

گزینه «۳»: در این بیت نیز سخن از عشق و بیان رنج و عذاب ناتمام (در دنیا و آخرت) شاعر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم (۴)، صفحه ۳۹)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۲»

(زینب آذری)

تلاش‌های علمی به‌تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند؛ مثلاً در ابتدا ساعت‌های ساده‌ای مثل آبی، آفتابی و شنی وجود داشتند اما امروزه فناوری، انسان را قادر ساخته، ساعت‌های بسیار ظریف و دقیق الکترونیکی، کامپیوتری و حتی اتمی بسازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۵)

۵۲- گزینه «۳»

(زینب آذری)

تشریح موارد نادرست:

هم‌اکنون در جهان غرب، این رویکرد که فقط علوم تجربی را علم می‌داند و از پذیرش دیگر علوم سر باز می‌زند، مورد قبول نیست و با مخالفت‌های اساسی متفکران غربی مواجه شده است.

چالش علم ریاضی در مواجهه با رویکردی پدید آمد که به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌کرد.

دیدگاه دوم درباره رابطه دانش عمومی و دانش علمی معتقد هستند دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

۵۳- گزینه «۱»

(زینب آذری)

ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما (پیامد) در ارتباط با پیشگیری از مشکلات ناشی از تعارض در ذخیره دانشی مطرح شده است (علت).

تعارض‌های میان دانش عمومی و علمی یک جهان اجتماعی (علت)، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند (پیامد).

اگر دانش عمومی نباشد (علت)، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود (پیامد).

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳، ۶ و ۷)

۵۴- گزینه «۲»

(زینب آذری)

دیدگاه اول:

۱- تفاوت دانش علمی و دانش عمومی در روش آن‌ها است. ۲- دانش علمی باید برای حفظ هویت خود از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

دیدگاه سوم:

۱- هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست. ۲- دانش عمومی، دانش غیرموثق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۵۵- گزینه «۲»

(شهریار عبدالله)

برخی موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند. این دسته، روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ...) را همان روش علوم طبیعی، یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی (برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه، علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی و ...) را روش‌های غیرتجربی می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۵۶- گزینه «۲»

(شهریار عبدالله)

علوم اجتماعی با دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها (علت)، موجب ایجاد فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان می‌شود (پیامد).

علوم اجتماعی با ایجاد زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر (علت)، باعث افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها می‌شود (پیامد).

با شناخت قواعد زندگی اجتماعی (علت) از فرصت‌هایش برخوردار و از خطرات احتمالی‌اش دور خواهیم شد (پیامد).

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۵۷- گزینه «۳»

(شهریار عبدالله)

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت دوم: به دلیل آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های انسان، علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

عبارت سوم: جامعه‌شناسی کلان، ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۵۸- گزینه «۳»

(معمد ابراهیم مازنی)

فواید علوم انسانی و اجتماعی: شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن، شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری، شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و دآوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها، انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها، رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید و نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری.

نکته: رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی و پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری از آن‌ها، از فواید علوم طبیعی است؛ نه علوم انسانی و اجتماعی.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۵۹- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- موضوع جامعه‌شناسی تبیینی: پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

- جامعه‌شناسان برای شناخت نظم، از امور آشنا و مأنوس «آشنای زدایی» می‌کنند.

- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۷)

۶۰- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

بررسی موارد نادرست:

پرسشنامه با پاسخ‌های چندگزینه‌ای، از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی است.

گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را «هم‌تغییر» می‌گویند. یعنی می‌توان تغییرات یکی از آن‌ها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد. برخی از این هم‌تغییری‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۵)

۶۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود. ساختار اجتماعی، چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

- نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست. اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی همان خودرو است که روشن شده و در حرکت است.

- منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۶۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

در جامعه‌شناسی تبیینی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی، صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شود؛ یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شود که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد، زیرا چنین می‌پنداشتند که دانش علمی تنها از راه حس به دست می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۶، ۲۷، ۲۹ و ۳۰)

۶۳- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی (علت) به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند (پیامد).

۶۷- گزینه ۱»

(آزیتا بیرقی)

تقابل رویکرد تفسیری با تبیین ← راه یافتن به معانی نهفته در کنش‌ها در رویکرد تفسیری

فهم هر کنش ← نتیجه دسترسی به معنای فردی و معنای اجتماعی نهفته در آن

رویکرد تفسیری در مطالعه هواداری از یک تیم ورزشی ← مدتی با آن‌ها زندگی می‌کند و خود را در شرایط فرهنگی آن‌ها قرار می‌دهد.

افتراق پدیده‌های شهادت‌طلبی، فداکردن جان برای وطن و خودکشی ← معنای متفاوت

(پایه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۴۰)

۶۸- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

ویر معتقد بود اگر جامعه‌شناس درباره پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی داوری کند و یا به نقد و اصلاح آن‌ها بپردازد، از دایره علم خارج می‌شود و با نام علم کار غیرعلمی می‌کند.

(پایه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۶۹- گزینه ۴»

(آزیتا بیرقی)

- آزمایش فیلیپ زیمباردو در ایجاد زندان ساختگی در سال ۱۹۷۲ مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی بود.

- مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

- در قوم‌نگاری پژوهشگر خود را در شرایط فرهنگی یک قوم قرار می‌دهد.
- گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان روانی، ماه‌ها در آن به عنوان کامند مشغول به کار شد.

(پایه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۳، ۴۹، ۵۰ و ۵۱)

۷۰- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

- علت پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف ← خلاق و فعال بودن انسان‌ها

- مفهوم دانش محلی، این‌جایی و اکنونی ← تفسیر
- پیامد نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی ← هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی

(پایه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶، ۴۹ و ۵۰)

همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم با کنش‌های اجتماعی خود (علت)، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم (پیامد).
مطالعه زندگی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا (علت) موجب عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری شده است (پیامد).

(پایه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۴۰)

۶۴- گزینه ۴»

(فاطمه صفری)

نظریه پردازان کنش اجتماعی: انسان به مثابه آگاهی و معنا نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان: همراهی همدلانه تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده: برگزاری جشنواره‌های زیبایی خشت بنای جامعه (کنش اجتماعی): فعالیت معنادار با توجه به دیگری

(پایه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

۶۵- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت سوم: مقاومت مردم مسلمان آمرلی در برابر داعش، نمونه‌ای بارز از جنگ‌های نامنظم است و اولین نمونه از این جنگ نمی‌باشد.
عبارت چهارم: در این نوع جنگ، سربازان محلی یک منطقه قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.

(پایه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۶۶- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

افول معانی:

کنش اجتماعی، آگاهانه و معنادار است. نادیده گرفتن معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند.
سقوط ارزش‌ها:

به سبب اینکه بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند. بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه‌یافته‌ترین کشورها رخ داد و با فاجعه هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت.

(پایه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

عربی زبان قرآن (۳)

۷۱- گزینه ۲»

(همیدرضا قانرازمینی)

«لَا تَسُبُّوا»: (فعل نهی مخاطب) دشنام ندهید، ناسزا نگویید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَدْعُونَ»: فرامی‌خوانند / «مِنْ دُونِ اللَّهِ»: به جای خدا (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

نکات مهم درسی:

فعل‌های نهی از صیغه غائب و متکلم به صورت «نباید + مضارع التزامی» ترجمه می‌شوند.

(ترجمه)

۷۲- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«یا لیت»: ای کاش (رد گزینه ۳) / «عِلْمَتٌ»: می‌دانستم، دانسته بودم (رد گزینه ۳) / «أَنْ» که / «عَالِماً أَكْبَرُ»: جهانی بزرگ‌تر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) — زیرا «أكبر» صفت است و در ترجمه باید پس از موصوف بیاید، نه قبل از آن / «قَدْ انطَوَى»: به هم پیچیده شده است (رد گزینه ۱) / «فِي»: (فی + ی) در من / «وَلَكِنِّي»: ولی (من) / «كُنْتُ أَزْعَمُ»: (فعل ماضی استمراری) می‌پنداشتم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «جرم صغیر»: جرمی کوچک

نکات مهم درسی:

هرگاه پس از «لیت»، فعل ماضی بیاید، آن را در فارسی به صورت ماضی استمراری یا ماضی بعید ترجمه می‌کنیم.

(ترجمه)

۷۳- گزینه ۴»

(اسماعیل علی‌پور)

«بَعْدَ أَنْ»: پس از آن که، بعد از این که / «إِخْتَرَعَ»: اختراع کرد (رد گزینه ۲) / «الْمَادَّةُ الَّتِي سُمِّيتَ الدِّينَامِيتُ»: ماده‌ای که دینامیت نامیده شد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «إِسْتَعَانَ النَّاسُ بِهِ»: مردم از او کمک خواستند، مردم از او یاری جُستند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۷۴- گزینه ۴»

(سیره مهیا مؤمنی)

«لَقُلَّ»: امید است، شاید (رد گزینه ۱) / «يَقْدِرُ»: می‌تواند (رد گزینه ۳) / «دروسه»: درس‌هایش (رد گزینه ۳) / «لَا تَضَعُفُ»: (فعل نهی غائب است، این نکته را از علامت کسره در انتهای این فعل می‌توان دریافت) نباید ضعیف کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۷۵- گزینه ۱»

(بهروز هیدربگی)

«إِنْ» — کلّ جمله پس از خود را تأکید می‌کند (رد گزینه ۴) / «الأنبياء»: پیامبران (معرفه است) (رد گزینه ۲) / «مبشّرين»: بشارت‌دهنده (حال است و نباید به شکل صفت ترجمه شود) (رد گزینه ۳) / «لعلَّ»: باشد که، شاید، امید است (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۷۶- گزینه ۱»

(بهروز هیدربگی)

«تَمَنَّى» فعل ماضی است، «كثيراً» هم قید است، نه صفت؛ بنابراین ترجمه صحیح عبارت بدین شکل است: کشاورز آرزو کرد: کاش باران، فراوان نازل شود!

(ترجمه)

۷۷- گزینه ۳»

(پرویز وهان)

در گزینه ۳، «دَوُّوباً» خبر «كانَ» است که به درستی هم ترجمه شده است.

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «در آزمایشگاهی که تجاربش را ساخت — در آزمایشگاهی که آن را ساخت، تجاربش را اجرا کرد (تجارب: مفعول برای فعل «أجرى» / دَوُّوباً: حال)

گزینه ۲: «کارگرانی — کارگرانی که، با پشتکار — با پشتکار بودند (اهتموا: جمله وصفیه برای «عَمَلًا» / دَوُّوبین: خبر «كانَ»)

گزینه ۴: اراده مردانی را که کوشا بودند — اراده مردانی با پشتکار (دَوُّوبین: صفت برای «رجال» است.)

(ترجمه)

۷۸- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«هیچ مانعی»: لا مانع «(لا»ی نفی جنس) (رد گزینه ۳) / «برای رسیدن به اهداف»: للوصول إلى أهدافك (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بی‌گمان تو»: إنَّك (رد گزینه ۳) / «تلاشگرانه»: (قید حالت است) مُجَدِّاً، و أنت مُجَدِّ (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «کار خویش»: عملك (رد گزینه ۲) / «دامه خواهی داد»: (فعل مستقبل) ستّواصل، سوف تُواصل

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

مردی ترش رو ادعا می کرد که از اولیای صالح خداوند است، مردم از او خواستند که نشانه‌ای از نشانه‌های کرامتش را برایشان آشکار کند تا حرفش را باور نمایند. گفت: اگر درخت یا نهالی را فرایخوانم، نزد من می آیند! پس مردم با او به باغی رفتند و به او گفتند: درختی را فرایخوان! ... مرد درختی را صدا زد اما درخت از جای خود حرکت نکرد! (مرد) بار دیگر آن را صدا زد درحالی که به دنبال راه‌حلی برای رهایی از تنگنا می گشت، در این هنگام مردم را خطاب کرد: چقدر تکبر از رفتار اولیای خدا دور است! وقتی درخت جلو نمی آید، من جلو می آیم! ... پس مرد به سوی درخت حرکت کرد و مردم شروع به خندیدن کردند!

۷۹- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«وقتی همه دیدند که درخت حرکت نمی کند، مرد از رفتارش پشیمان شد!» مطابق متن صحیح نیست، چون مرد پشیمان نشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حرف مرد برای مردم عجیب بود! (صحیح)

گزینه «۲»: مرد قدرتی برای انجام کارهای عجیب نداشت! (صحیح)

گزینه «۳»: مرد نتوانست راستی ادعایش را مقابل مردم اثبات کند! (صحیح)

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«برای مردم آشکار شد که!» عبارت نامناسب برای تکمیل جای خالی خواسته شده است.

«اولیای خدا از تکبر دور هستند!» مطابق متن این موضوع، نتیجه‌گیری مردم از داستان نبود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دروغ، ریسمانش کوتاه است!

گزینه «۳»: سخن گاهی برای انسان مشکلاتی به بار می آورد!

گزینه «۴»: سخن فرد بسیار دروغگو هرگز تأیید نخواهد شد!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرفوضی)

صورت سؤال، گزینه مناسب را برای مفهوم متن می خواهد:

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فرد فریبکار همیشه مردود است! (کلی ترین مفهوم برای متن داده شده است.)

گزینه «۲»: خداوند کسی را دوست دارد که مردم آزار نباشد!

گزینه «۳»: مرگ برای انسان امری حتمی و ناگزیر است!

گزینه «۴»: بخشندگی، خوش اخلاقی و خوش گمانی از عادات آزادگان است! (درک مطلب)

۸۲- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«مذکره: آخر» نادرست است؛ «آخری» بر وزن «فعلی» اسم تفضیل مؤنث است، بنابراین مذکر آن، «آخر» بر وزن «أفعل» است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«فاعله «الناس» نادرست است؛ «الناس» مفعول فعل «خاطب» است.» مردم را خطاب کرد.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۲»

(پیروز و بان)

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فائنی ← فائنی (حرف مشبّه در اول جمله و برای تأکید کلام، «إنّ» می باشد.) / صبوراً ← صبور (خبر «إنّ» و مرفوع است.)

گزینه «۳»: التلج ← التلج (اسم لیت و منصوب با علامت فتحه) / لکن ← لکن

گزینه «۴»: مُبْتَسِمِينَ ← مُبْتَسِمِينَ (حال است و مرجع آن «اللباعين»

است که جمع مذکر سالم است، بنابراین حال نیز باید از نظر جنس و تعداد با مرجع حال مطابق باشد و به صورت جمع بیاید.)

(فیض مرکبات)

۸۵- گزینه «۲»

(سیره میا مؤمنی)

عبارت «ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را خوب انجام می دهد.» با آیه «اگر نیکی کنید، به خودتان نیکی کرده اید» ارتباطی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «اهل علم زنده‌اند اگرچه بمیرند» / «همانا دانشمندان ماندگارند تا زمانی که دنیا باقی باشد»: هم‌مفهوم هستند.

گزینه «۳»: «هیچ خیری در سخنی نیست مگر همراه با عمل باشد» / «کارها گویاتر از سخن‌ها هستند»: هم‌مفهوم هستند.

گزینه «۴»: «هر نفسی چشیده مرگ است» / «همانا ما از خداییم و به سوی او بازمی‌گردیم»: هم‌مفهوم هستند.

(مفهوم)

۸۶- گزینه «۴»

(ولی برهی - ابهر)

در جای خالی اول، به خبر برای حروف مشبّه بالفعل نیاز داریم که باید مرفوع باشد، با توجه به «أصدقاء»، خبر باید جمع نیز باشد، بنابراین گزینه «۲» که مرفوع نیست و گزینه «۳» که مفرد است، هر دو رد می‌شوند. اما «مشغولون» خبر «أنّ» و مرفوع با علامت (واو) بوده و صحیح است.

در جای خالی دوم به اسم «لا»ی نفی جنس نیاز داریم که باید فتحه بگیرد و «ال» و «تنوین» هم نگیرد، بنابراین گزینه «۴» درست است.

(انواع هملاط)

۸۷- گزینه «۴»

(عمیدرضا قانرازمینی)

در این گزینه، «لکن» از حروف مشبّه بالفعل به معنای «اما» است که برای کامل کردن معنای جمله به کار رفته است؛ ترجمه عبارت: «در آن مسابقه موفق نشدید، اما دانش‌آموز باهوش در آن موفق شد».

تکات مهم درسی:

مراقب باشید که حرف «لکن» از حروف مشبّه بالفعل و به معنای «اما»، ولی را با «لکن» که جار و مجرور و به معنای «برای شما، به شما» است، اشتباه نگیرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لکن» جار و مجرور به معنای «برای شما» است؛ ترجمه عبارت: «پیرودارمان، گناهان بندگانِ پیشیمان خود را می‌آمرزد. پس او با لطف گسترده خود برای شما توبه می‌کند (توبه شما را می‌پذیرد)».

گزینه «۲»: «لکن» جار و مجرور به معنای «برای شما» است؛ ترجمه عبارت: «این زن مزدور و منافق برای شما فقط زیان و ضرر می‌خواهد».

گزینه «۳»: «لکن» جار و مجرور به معنای «به شما» است؛ ترجمه عبارت: «قطعاً ما ثروت‌های بسیار خود را به شما انفاق کردیم تا رضایت خداوند بلندمرتبه را به دست آوریم».

(انواع هملاط)

۸۸- گزینه «۳»

(پیروز وبان)

«فائزین» در این گزینه، حال و منصوب است و به بیان حالت می‌پردازد. ترجمه عبارت: دانشمندان پیروزمندانه به اهداف بلندشان می‌رسیدند!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فائزین: خبر أصبح و منصوب. ترجمه عبارت: دانشمندی که در کسب علم تلاش می‌کنند، پیروز شدند!

گزینه «۲»: «فائزین: صفت برای «علماء» و مجرور. ترجمه عبارت: جایزه نوبل هر ساله در فیزیک به دانشمندی موفق داده می‌شود!

گزینه «۴»: «فائزین: مفعول و منصوب. ترجمه عبارت: آن دانشمند در جشن جایزه نوبل، افراد موفقی را مشاهده کرد!

(حال)

۸۹- گزینه «۳»

(بهروز هیدرکی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه: «من برای رسیدن به اهدافم تلاش کردم و این نتیجه تلاش‌هایم است.» بعد از «واو» حالتی تشریح نشده است و جمله حالیه نداریم.

گزینه «۲»: میان «الزوار» و «الزائرات»، واو از نوع عطف (وابستگی) است. جمله حالیه، قطعاً باید قبلش جمله‌ای دیگر آمده باشد.

گزینه «۳»: ترجمه: «همه آموزگاران را گرمی داشتیم در حالی که آنان نزد همه محبوب‌اند.» «و هم محبوبون» ساختار «واو + مبتدا + خبر» دارد و جمله حالیه است.

گزینه «۴»: جمله اسلوب شرط دارد و «یصلح» وابسته فعل شرط است.

(حال)

۹۰- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیرودی)

صورت سؤال، کلمه‌ای را می‌خواهد که حالت یک اسم را هنگام وقوع فعل بیان کند؛ یعنی باید به دنبال حالی باشیم که به شکل یک اسم نکره آمده است. «ساعیاً» حال نکره است برای «ألفرد نوبل».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مقتدراً» خبر «كان» است.

گزینه «۲»: «هی متأخرة» حال جمله اسمیه است ولی صورت سؤال، حالی را خواسته است که یک کلمه باشد، نه جمله.

گزینه «۴»: «كبيرة» صفت برای «ثروة» است، «غنیاً» هم خبر «صار» است.

(حال)

تاریخ و جغرافیا (۳)

۹۱- گزینه «۳»

(زهره دامپار)

این گروه از روزنامه‌ها نگرش سیاسی داشتند و از وضع موجود انتقاد می‌کردند. از طرفی چون در زمان قاجار آزادی بیان نبود و شیوه حکومت استبدادی آنان مانع از چاپ مطالب انتقادی می‌شد، در نتیجه گروهی از آزادی‌خواهان ایرانی روزنامه‌های خود را در خارج از ایران چاپ می‌کردند و مخفیانه به ایران می‌فرستادند تا موجب بیداری مردم ایران شوند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و نهضت مشروطه ایران، صفحه‌های ۱۲ و ۶۳)

۹۲- گزینه «۳»

(زهره دامپار)

یکی از پیامدهای انقلاب باشکوه انگلستان این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه شناخته شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۶)

۹۳- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

هم‌زمان با شکل‌گیری حکومت قاجار در ایران، قدرت‌های اروپایی (روسیه، انگلستان و فرانسه) با اتکا به تغییر و تحولات سیاسی و اجتماعی و به پشتوانه پیشرفت‌های علمی، صنعتی و اقتصادی، رقابت شدیدی را برای تسلط بر دیگر کشورها، از جمله ایران، آغاز کردند. زمامداران و مردم ایران که از تغییر و تحولات و پیشرفت‌های جوامع و کشورهای اروپایی ناآگاه یا کم‌اطلاع بودند، آمادگی لازم برای مقابله با چنین رویارویی سنگینی را نداشتند و در مقابل هجوم اروپایی‌ها به‌نوعی غافلگیر شدند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۱)

۹۴- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

ناپلئون بناپارت که سیاست توسعه‌طلبانه‌ای را در اروپا و جهان دنبال می‌کرد، با مانع بزرگی همچون انگلستان روبه‌رو شد که به‌دلیل جزیره‌ای بودن و برخورداری از نیروی دریایی قدرتمند، توان رویارویی مستقیم با آن را نداشت.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۵)

۹۵- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

به استثنای اربابان و زمین‌داران، جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند. برخی از گزارش‌ها نشان از آن دارد که روستاییان کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بوده‌اند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۹۶- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

مدرسه‌های مروی و سپهسالار (مدرسه عالی شهید مطهری کنونی) از جمله مراکز علمی و آموزشی مهم و بزرگ دوره قاجار بودند که به دنبال تداوم و گسترش نظام تعلیم و تربیت سنتی، در پایتخت تأسیس شدند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۹۷- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

روسیه به چند دلیل با نهضت مشروطه ایران مخالفت می‌کرد:

۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی، از مشروطه‌طلبان حمایت می‌کرد؛

۲- کمک به محمدعلی‌شاه که طرفدار روس بود؛

۳- پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی، تحت تأثیر پیروزی مشروطه‌خواهان در ایران.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۰)

۹۸- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

پس از آنکه دولت جدید تشکیل شد و جمعی از مستبدان و مرتجعان به وزارت و حکمرانی و سایر مقام‌های دولتی رسیدند، آتش خشم مشروطه‌خواهان تبریز شعله‌ور و ناخرسندی آنان علنی شد.

(تاریخ (۳)، نهضت مشروطه ایران، صفحه ۷۴)

۹۹- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

در حالی که بار اصلی جنگ‌های متعدد روسیه در نقاط مختلف جهان بر دوش مردم کشور بود، ثروت حاصل از برنامه‌های استعماری تنها باعث عمیق‌تر شدن اختلاف طبقاتی در این کشور می‌شد. این شرایط موجب شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها شد تا جایی که حکومت روسیه مجبور شد در سال ۱۹۰۵ م تن به اصلاحات بدهد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۴)

۱۰۰- گزینه «۱»

(زهره دامپار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: با شروع جنگ جهانی اول، دولت عثمانی به متحدین پیوست و هر چند از ابتدا توانست موفقیت‌هایی به دست آورد ولی در نهایت توسط نیروهای متفقین اشغال شد.

گزینه «۳»: بعد از پایان جنگ جهانی اول، تشکیل جامعه ملل نتوانست جلوی درگیری و زیاده‌خواهی قدرت‌های مستکبر را بگیرد و مانع جنگ جهانی دوم شود.

گزینه «۴»: در مذاکرات صلح ورسای مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش‌هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان واگذار گردید.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۱- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است؛ اما در شهرها تغییرات اجتماعی سریع‌تر و نوگرایی بیشتر است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۶)

۱۰۲- گزینه «۴»

(زهره دامپار)

مادرشهر «الف» بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر در ناحیه مورد نظر است. این شهر ممکن است، پایتخت یا شهر اصلی در این ناحیه باشد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۲)

۱۰۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

به شهرهایی با بیش از ده میلیون نفر جمعیت در جهان که برخی از آن‌ها به سبب نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، جهان‌شهر گفته می‌شود.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۳)

۱۰۴- گزینه «۳»

(زهره دامپار)

با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور، جمعیت شهر تهران به‌طور مداوم به شدت افزایش یافته است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۰)

۱۰۵- گزینه «۳»

(زهره دامپار)

برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، باید علل و ریشه‌های آسیب‌ها مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود. البته آموزش عمومی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای شهروندان نیز در این زمینه مفید است و اهمیت دارد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۴)

۱۰۶- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

بین درآمد شهرنشینان و روستانشینان شکاف و نابرابری زیادی وجود دارد. ایجاد فرصت‌های شغلی و تمایل به سرمایه‌گذاری در نواحی شهری بیش از مناطق روستایی است. علاوه بر نابرابری‌های اقتصادی، نابرابری‌های رفاهی نیز بین شهر و روستا وجود دارد. وضعیت دسترسی فقیران روستایی به آموزش، بهداشت و درمان، و مسکن بدتر از فقرای شهری است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۱)

۱۰۷- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

جهاد سازندگی با هدف رسیدگی به مناطق محروم و استقلال کشور و خودبسندگی کشاورزی تشکیل شد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۳)

۱۰۸- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

در مرحله پردازش، اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیایی، صفحه ۳۹)

۱۰۹- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در نیمه دوم قرن بیستم، ساختن آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها برای حل مشکل ترافیکی و بالا بردن سرعت خودروها متداول شد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۶)

۱۱۰- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

عبارت «الف» به حمل‌ونقل دریایی، عبارت «ب» به حمل‌ونقل جاده‌ای و عبارت‌های «ج» و «د» هر دو به حمل‌ونقل ریلی اشاره دارند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۴۵، ۴۸ و ۵۲)

فلسفه دوازدهم

۱۱۱- گزینه «۳»

(سبا یعفرزاده صابری)

این اتفاق در وهله اول نشانگر مغایرت وجود و ماهیت است که گاه مواردی هستند که وجود دارند اما ما از ماهیت آن‌ها اطلاعی نداریم و همین نشان می‌دهد مفهوم وجود در ذهن جدای از ماهیت است در این صورت شک در ماهیت یک چیز منجر به شک در وجود آن نمی‌شود. علی مطمئن است که در دوردست سایه‌ای از یک شیء وجود دارد، اما نمی‌داند آن شیء چیست.

علل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقت کنید که انسان در اموری که مشاهده می‌کند (نه مفاهیمی که تصور می‌کند) به دو جنبه وجود داشتن و ماهیت داشتن پی می‌برد.

گزینه «۲»: به یاد داشته باشید ما می‌دانیم که این شیء هم وجود دارد و هم ماهیت و شکی در ماهیت داشتن آن نداریم صرفاً نمی‌دانیم که ماهیت آن چیست.

گزینه «۴»: لزوماً برای آگاهی از ماهیت داشتن یک شیء حتماً نیاز نیست که به وجود آن پی ببریم؛ برای مثال برخی از ماهیت‌ها هستند که مطمئن نیستیم که وجود دارند یا نه.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۱۲- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

حمل وجود بر هر مفهوم و ماهیتی نیازمند دلیل و حمل شایع صناعی است؛ زیرا وجود جزو ذاتیات هیچ مفهومی نمی‌باشد. در حمل وجود بر خداوند هم هر چند رابطه موضوع و محمول ضروری است، اما وجود جزء ذاتیات «خدا» نیست و حمل شایع صناعی و نیازمند به دلیل است.

علل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر تمامی اجزای قضایا با هم یکسان باشند: انسان انسان است و انسان حیوان ناطق است که در این صورت نوع حمل نیز یکسان است.

گزینه «۲»: ماهیت برخلاف حمل وجود نیازمند دلیل نیست.

گزینه «۴»: توجه داشته باشید حمل وجود بر هر ماهیتی نیازمند دلیل بوده و شایع صناعی است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۱۳- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

هر قضیه اولی ذاتی‌ای لزوماً ضروری نیز هست اما هر قضیه ضروری‌ای اولی ذاتی نیست. مثلاً «هر مثلث سه زاویه دارد.» ضروری است اما اولی ذاتی نیست. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) از طرف دیگر هر قضیه امتناعی یک قضیه کاذب است، اما هر قضیه کاذب امتناعی نیست. مثلاً «هر سال چهارصد روز دارد» کاذب است اما امتناعی نیست؛ بلکه یک قضیه امکانی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

نکته: رابطه قضایای ضروری و قضایای صادق نیز همین‌گونه است. هر قضیه ضروری صادق است؛ اما هر قضیه صادقی لزوماً ضروری نیست.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۱۴- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

این سینا از بحث مغایرت میان وجود و ماهیت استفاده کرد و نظریه رابطه امکانی میان ماهیت اشیاء و وجود را تبیین کرد.

زمانی می‌توانیم بین ماهیات مختلف و وجود روابط ضروری، امکانی و امتناعی را در نظر بگیریم که مغایرت وجود و ماهیت را بپذیریم.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۱۵- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

علت لزوماً از نظر زمانی بر معلول خود مقدم نیست، بلکه این تقدم از حیث رتبی (مرتبه و جایگاه) است؛ و گرنه از لحاظ زمانی همین که علت حاضر باشد معلول هم به وجود می‌آید و حاضر می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: معلول با رابطه علیت وجود را از علت دریافت کرده و به وجود می‌آید، و پیش از آن موجود نیست.

گزینه «۲»: از آنجا که معلول قبل از رابطه علیت وجود ندارد؛ بنابراین یک طرف حقیقی این رابطه معلول نیست. درست‌تر این است که بگوییم یک طرف «علت» است و طرف دیگر «وجودبخشی علت به معلول».

گزینه «۴»: معلول صرفاً زمانی که علت باشد به وجود می‌آید و علت هم اگر باشد معلول حتماً موجود می‌شود. پس این دو همواره با هم‌اند و جدای از هم وجود ندارند.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۱۶- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

بنابر متن کتاب درسی: «دکارت معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می آید و جزء اصول اولیه ای است که انسان آن را به طور فطری درک می کند؛ یعنی هر انسانی، با درکی از رابطه علیت متولد می شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد؛ زیرا پذیرش و قبول این رابطه مقدمه و پایه هر تجربه و آموزشی است.» بنابراین دلیل دکارت برای فطری دانستن اصل علیت پیشینی بودن آن نسبت به تجربه و آموزش است.

(تأیید گزینه ۲)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: از نظر دکارت انسان خود مفهوم علیت را به صورت پیشینی می داند نه علت ها و معلول ها را.

گزینه «۳»: عقلی نبودن اصل علیت نزد دکارت بدین معناست که از راه استدلال عقلی برای ما معلوم نشده است و منظور او غیرقابل فهم بودن این اصل نیست.

گزینه «۴»: عقل گرا بودن دکارت ارتباطی به فطری دانستن علیت ندارد علاوه بر این در این صورت دکارت باید علیت را اصلی عقلی می دانست نه فطری و مادرزادی.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۶ و ۱۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

(سبا معفرزاده صابری)

آنچه که بین تمامی فلاسفه از جمله فلاسفه تجربه گرا و عقل گرا و همچنین فیلسوفان مسلمان مشترک بوده این است که برای پیدا کردن مصادیق علیت و دانستن اینکه علت یک معلول چیست نیازمند حس و تجربه هستیم پس این امری مشترک بین تمامی فلاسفه مطرح شده در کتاب درسی است.

علل رد سایر گزینه ها:

گزینه های «۱» و «۴»: دقت کنید که از نظر فلاسفه مسلمان انسان ابتدا از طریق استدلال عقلانی به خود اصل علیت به عنوان یک اصل عقلی پی می برد و سپس مصادیق آن را در خارج پیدا می کند. پس از نظر فلاسفه مسلمان پذیرش اصل علیت مقدم بر پذیرش مصادیق خارجی علیت است.

گزینه «۳»: نقطه اشتراک نظر هیوم و فلاسفه مسلمان در تجربی نبودن اصل علیت است که هر دو باور به این داشتند که علیت از طریق حس و تجربه به دست نمی آید اما دقت کنید که فلاسفه مسلمان مصادیق آن را تجربی می دانستند.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۷ و ۱۸)

۱۱۸- گزینه «۲»

(سبا معفرزاده صابری)

باور به اصل علیت، بدون باور به اصل سنخیت، قدرت هرگونه حرکت فکری را از انسان سلب می کند و فقط انسان این قدر می داند که بین پدیده های عالم، رابطه علی و معلولی برقرار است اما صرفاً با قبول اصل علیت، نمی توان فهمید که چه چیزی علت چه چیزی است و چه چیزی معلول چه چیزی. یعنی نتیجه باور به اصل علیت در ذهن ما، فقط این است که موجودات جهان با هم رابطه علی و معلولی دارند. اما وقتی به اصل سنخیت باور داشته باشیم، ذهن قدرت حرکت پیدا می کند و به دنبال مصادیق علیت می گردد. به طور کلی عدم باور به اصل سنخیت یعنی تعطیل کردن تفکر یعنی بستن درهای علم و دانش.

علت رد سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: وجود ارتباط و پیوستگی بین اشیای عالم اشاره به خود اصل علیت دارد که آن را پذیرفته ایم.

گزینه «۳»: اینکه بپذیریم که در جهان صدفه و اتفاق وجود دارد و اشیای خود به خود پدید آمده اند نشان از رد اصل علیت دارد نه سنخیت.

گزینه «۴»: این مورد از پیامدهای انکار اصل ضرورت علی و معلولی است که در این صورت ممکن است علت باشد اما معلول به وجود نیاید و برعکس.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۸ و ۱۹)

۱۱۹- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

واجب الوجود بالذات همان طور که از نامش مشخص است وجودش ضرورت دارد پس موجودی ازلی و ابدی است که هیچ زمانی را نمی توانیم تصور کنیم که نباشد (علت درستی گزینه ۴). همچنین این ضرورت از طرف ذات خودش است (نه اینکه بعداً از طرف غیر ضرورت یافته باشد یا پدید آمده باشد). (رد گزینه های ۱، ۲ و ۳).

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۹)

۱۲۰- گزینه «۱»

(نیمه جواهری)

اصل «وجوب بخشی علت به معلول»، جهان را تابع رابطه ای ضروری و حتمی نشان می دهد؛ به گونه ای که اگر علت با تمام حقیقت خود تحقق یافت، یقین پیدا می کنیم که تحقق معلول نیز ضروری و حتمی می شود و وجود آن وجوب پیدا می کند. باغبان بر همین اساس بذر می کارد و آن را آبیاری می کند و راننده بر همین مبنا خودرویش را روشن و به جلو هدایت می کند.

در مثال صورت سؤال این که انتظار داریم با تلاش و درس خواندن به موفقیت تحصیلی برسیم، نشان دهنده این اعتقاد است که با تحقق علت، تحقق معلول ضروری و واجب است و این همان اصل وجوب بخشی علت به معلول است که در عبارت «الشیء ما لم یجب لم یوجد» (شیءای که واجب نشود ایجاد نمی شود) بیان می شود. همچنین قاعده «الواحد» اشاره به اصل سنخیت دارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

۱۲۱- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

اگر کسی به خداوند معتقد باشد لزوماً غایت مندی جهان را نیز بپذیرد و در نتیجه معنی سوم اتفاق را که همان بی هدف و بدون غایت بودن جهان است، نفی کند. از طرف دیگر اگر کسی وجود علت العلل یا همان خداوند خالق را نپذیرد نمی تواند تبیین عقلانی برای هدفمند بودن جهان و زندگی ارائه دهد و در نتیجه میان انکار معنی سوم اتفاق و باور به خدا و غایات از پیش تعیین شده ملازمه برقرار است (تأیید گزینه ۴).

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: کسی که خود اصل علیت را نپذیرفته و بنابراین معنی اول اتفاق را تأیید می کند، نمی تواند منکر معنی دوم اتفاق باشد. چون اگر اساساً علیتی در جهان نباشد سنخیت علت و معلول نیز بی معنی خواهد بود.

گزینه «۲»: پذیرش علیت باطل کننده تمامی معانی اتفاق نیست؛ بلکه علاوه بر آن نیاز به پذیرش رابطه ضروری علی و معلولی و همچنین سنخیت است. همچنین معنی چهارم اتفاق اصلاً ردشده نیست و قابل پذیرش است و ارتباطی به علیت ندارد.

گزینه «۳»: چهل نسبت به اجزای علت تامه، باعث می شود تا وهم وقوع اتفاق در مردم ایجاد شود اما باعث به وجود آمدن خود اتفاق نمی شود.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۲- گزینه «۳»

(علیرضا تقی پور)

نفی وجوب علی و معلولی زمانی است که بگوییم علت موجود است؛ اما معلول پدید نیامده است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: نفی اصل سنخیت است؛ زیرا از «الف»، چیزی غیر از معلول خاص خودش پدید آمده است.

گزینه «۲»: نفی پیش بینی پذیری است؛ زیرا انتظار حادثه را نداشتیم.

گزینه «۴»: نفی وجود هدف و غایت است؛ زیرا تکامل را امری اتفاقی و بدون هدف دانسته ایم.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۳- گزینه «۱»

(مسین آفونری، راهنمایی)

خدا از نظر افلاطون چون ماده نیست قابل مشاهده حسی از طریق چشم نیست اما قابل شناخت با تفکر هست. پس با چشم دیده نمی شود؛ اما با عقل می توانیم به خدا دست یابیم.

سایر گزینه ها مطابق با ویژگی های خدا از منظر افلاطون است.

(فلسفه دوازدهم، خدا در فلسفه - قسمت اول، صفحه های ۳۱ و ۳۲)

۱۲۴- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

برهان درجات کمال ارسطو اثبات «وجود خداوند» در عین و جهان خارج است، نه صرفاً اثبات فرض ذهنی و وجود ذهنی آن. دلیل این که ارسطو از وجود «بهتر و خوب تر» وجود «بهترین و خوب ترین» را نتیجه می گیرد، این است که باید مقدم بر هر امر بالقوه و ناقص تر، کمال و حالت کامل و بالفعل آن وجود داشته باشد. پس این برهان اثبات وجود خداست، نه فقط فرض ذهنی یا ضرورت باور به آن!

(فلسفه دوازدهم، خدا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۳)

۱۲۵- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

طبق نقد دیوید هیوم به برهان نظم، این برهان صرفاً به اثبات یک خالق و ناظم می پردازد، اما قادر به اثبات یک موجود ازلی و ابدی و نامتناهی که ضرورت وجودش ذاتی است و نیازی به علت ندارد را ثابت نمی کند. در برهان نظم که ارسطو همانند افلاطون بازگو می کند، جهان توسط یک خالق ناظم خلق شده است اما در این برهان همچون برهان حرکت به اینکه این موجود خود مخلوق و معلول علتی دیگر نیست اشاره ای نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: لازمه نظم حکمت خداوند است و نمی توان گفت که در برهان نظم این مسئله مطرح نیست.

گزینه «۲»: در هر دو برهان از معلول به سمت علت حرکت می کنیم. در برهان نظم از وجود نظم در جهان به وجود ناظم و در برهان حرکت از وجود

۱۲۸- گزینه ۲»

(سپا پیغمبر زاره صابری)

بیت اول اشاره به مفهوم ممکن الوجود و واجب الوجود دارد که در دیدگاه ابن سینا در قالب برهان وجوب و امکان اشاره شد.

بیت دوم اشاره به مفاهیمی همچون تسلسل دارد که در فلسفه فارابی مشهود می‌باشد.

دقت کنید که نتیجه مشترک تمامی برهان‌های درس ششم اثبات واجب الوجود بالذات یا همان خداوند است نه مقدمه مشترک آن‌ها. اما نیازمندی معلول به علت موردی است که در مقدمات هر دو برهان مشاهده می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۱۲۹- گزینه ۳»

(نیم جواهری)

فارابی برای بطلان تسلسل بیان می‌کند که اگر سلسله علت‌ها بخواهد تا بی‌نهایت پیش رود، مستلزم تحقق بی‌نهایت پدیده خواهد بود و این امری محال است. اما ابن سینا ضمن توجه به امکان ذاتی اشیاء نیازمندی آن‌ها به علت را به گونه‌ای دیگر توضیح می‌دهد، نه با توجه به بطلان تسلسل. از نظر او پدیده‌های جهان چه محدود باشند، چه نامتناهی، چه به فرد فرد آن‌ها توجه شود، چه به عنوان یک کل نگریسته شوند، چون امکان ذاتی دارند و ذاتاً ممکن‌الوجودند، نیازمند به یک واجب‌الوجود بالذات هستند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۱۳۰- گزینه ۳»

(نیم جواهری)

ابن سینا اشتیاق ذاتی و ذوق فطری (یا همان عشق) را سبب بقای ممکنات و مخلوقات می‌داند که این مورد در بیت گزینه سوم مورد اشاره قرار گرفته است که بیان می‌کند به عشق است ایستاده آفرینش.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: به تأثیر عشق بر بندگی انسان اشاره دارد و بیان می‌کند که انسان عاشق بر جهان سروری دارد.

گزینه ۲: صرفاً به ماهیت عشق اشاره دارد و بیان می‌کند که عشق یک کشش و ذوق درونی و فطری است.

گزینه ۴: صرفاً به ماهیت عشق می‌پردازد و بیان می‌کند که عشق توصیف‌کردنی نیست و با همه امور عالم تفاوت دارد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت دوم، صفحه ۴۸)

حرکت به وجود یک محرک نامتحرک می‌رسیم. پس این مورد اشتراک این دو برهان است، نه اختلاف آن‌ها.

گزینه ۴: هر دوی این براهین بر پایه تجربه هستند. برهان نظم مبتنی بر مشاهده نظم در جهان و برهان حرکت مبتنی بر مشاهده حرکت در جهان است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۱۲۶- گزینه ۳»

(علیرضا نهیری)

هم فیلسوفان عقل‌گرایی مانند دکارت و کانت و هم سایر معتقدان به معاد همچون کرکگور و ویلیام جیمز معتقد بودند که معناداری زندگی نیاز به پذیرش موجودی متعالی به نام خدا دارد (تأیید گزینه ۳).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: کرکگور و ویلیام جیمز باورمندی به وجود خدا را به براهین عقلی وابسته نمی‌دانند.

گزینه ۲: دکارت و کانت (براساس کتاب درسی) عقل‌گرا هستند و اصالت را به حس نمی‌دهند.

گزینه ۴: ویلیام جیمز و کرکگور معناداری زندگی را وابسته به «باورمندی به خدا» می‌دانند نه «وجود خدا». بنابراین اگر خدا در حقیقت نیز وجود نداشت اما مردم به آن معتقد بودند همچنان زندگی معنادار می‌شد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۲۷- گزینه ۱»

(هسین آفونری راهنمایی)

همه گزینه‌ها به جز گزینه ۱ درست هستند.

برهان اثبات وجود خدا از فارابی مبتنی بر محال بودن تسلسل نامتناهی علت‌هاست نه تسلسل علل نامتناهی.

در سایر گزینه‌ها مقدمات فارابی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بیان شده است.

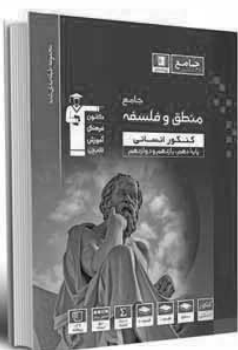
(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

کتاب های آیة انسانیت را

پیمانانای تمرین کنید

۸۴۵۱
www.kanoon.ir
www.kanoonbook.ir

پاسخ تشریحی آزمون دانش شناختی ۱۸ فروردین ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

اگر در آزمونهای قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. در این آزمون برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های شناختی ادامه می‌یابد. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال، پاسخ نامه‌های تشریحی را مطالعه فرمائید.

۲۶۱. کدام مورد را برای مدیریت منابع توجهی مفید می‌دانید؟

۱. تغییر تکلیف
۲. استفاده از زمانسنج برای تمرکز در بازه‌های زمانی
۳. انتخاب محیط مناسب برای مطالعه
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. مطالعه و انجام صرفاً یک تکلیف منجر به یکنواختی و خستگی می‌شود، بنابراین برای مدیریت منابع توجهی بهتر است که در طول روز فقط بر روی یک تکلیف متمرکز نشوید. همچنین استفاده از زمان سنج برای تعیین بازه‌های زمانی استراحت، به افزایش بازدهی و مدیریت مناسب منابع توجهی کمک می‌کند. بدیهی است که محیط مناسب مطالعه که به دور از سر و صدا و عوامل پرت کننده‌ی حواس باشد نیز برای مدیریت توجه مان مفید است.

۲۶۲. برای تمرکز بیشتر روی یک موضوع درسی کدام گزینه را مفید می‌دانید؟

۱. تعیین بازه زمانی مشخص برای مطالعه
۲. تعیین محتوای مشخص برای مطالعه
۳. هر دو مورد
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۳ صحیح است. بودجه بندی کردن مطالب قبل از شروع مطالعه و تعیین بازه زمانی برای مطالعه‌ی هر مبحث مشخص برای نظم ذهنی و در نتیجه مدیریت توجه و تمرکز برای مطالعه‌ی موضوع‌های درسی مفید است.

۲۶۳. کدام گزینه مانع تمرکز برای مطالعه می‌شود؟

۱. تمرکز روی یک فعالیت در لحظه
۲. فواصل استراحت با تنفس عمیق
۳. در دسترس بودن وسایل ارتباطی
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۳ صحیح است. وسایل ارتباطی (مثل گوشی، تبلت و...) جزو عوامل پرت کننده‌ی حواس هستند و در دسترس بودن آنها حین مطالعه مانع تمرکز می‌شود. زمانی که در حین مطالعه از این وسایل استفاده می‌کنید و برای مثال شبکه‌های اجتماعی را چک می‌کنید، به علت جذابیتهای این شبکه‌ها دارند، منابع توجهی شما درگیر آنها می‌شوند، در نتیجه هم متوجه گذر زمان نمی‌شوید و ممکن است مدت زمان زیادی را صرف گشتن در این شبکه‌ها کنید و هم کندن توجهتان از آنها و دوباره درگیر شدن با مطالب درسی و متمرکز شدن روی آنها برایتان دشوار خواهد شد.

۲۶۴. کدام مورد را برای به خاطر سپاری یک لیست مفیدتر است؟

۱. یادگیری مبتنی بر معنی
۲. یادگیری مبتنی بر وزن/قافیه
۳. یادگیری مبتنی بر شکل ظاهری کلمات
۴. فرقی ندارد.

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. درک معنی و ایجاد ارتباط بین مطالب مختلف از راهبردهای مهم برای به خاطر سپاری مطالب است. سطح پردازش اطلاعات بر اساس معنی عمیق‌تر است که موجب ماندگاری بیشتر آن می‌شود.

۲۶۵. کدام مورد در خصوص اثر خواب بر یادگیری صحیح است؟

۱. خواب مناسب، قبل از یادگیری، برای یادگیری ضروری است.
۲. خواب موجب تثبیت اطلاعاتی که قبلاً یادگرفته‌ایم می‌شود.
۳. خواب اثری بر یادگیری ندارد.
۴. مورد ۱ و ۲

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. خواب مناسب هم قبل از یادگیری برای تمرکز و توجه ضروری است، چون در صورت خستگی بازدهی برای یادگیری کاهش می‌یابد و هم از طرف دیگر خواب بخاطر وقفه و استراحتی که ایجاد می‌کند منجر به پردازش و تثبیت اطلاعاتی می‌شود که یادگرفته‌ایم.

۲۶۶. کدام مورد برای استفاده از نشانه‌های محیطی برای یادگیری درست است؟

۱. مفید است و باید مطالب را وابسته به این نشانه‌ها حفظ کرد.
۲. مفید است اما باید وابستگی به این نشانه‌ها را به تدریج کم کرد.
۳. نشانه‌های محیطی اثری بر یادگیری ندارد.
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. به طور کلی استفاده از نشانه‌های مختلف برای یادگیری مفید است اما باید توجه داشت که بعد از اینکه مطلبی یادگرفته شد، وابستگی به این نشانه‌ها کم شود تا یادآوری منوط به وجود این نشانه‌ها نباشد و یادگیری به سایر موقعیت‌ها بدون حضور نشانه‌ها نیز انتقال یابد.

۲۶۷. راه حل‌های متفاوت در چه زمانی بیشتر به ذهن می‌رسند؟

۱. در زمان هیجان مثبت به مساله
۲. در زمان هیجان منفی به مساله
۳. هیجان اثری بر خلاقیت ندارد.
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. زمانی که با یک مسئله و یا چالش مواجه می‌شوید، در صورتی که به مسئله با دید و هیجان مثبتی نگاه کنید و یا به عبارت دیگر نسبت به تجربیات جدید پذیرا باشید، این تجربه‌ی هیجان مثبت کمک می‌کند تا راه‌حل‌های خلاقانه‌تر و متفاوت‌تری پیدا کنید نسبت به زمانی که با هیجان منفی مثل غم و اضطراب به موضوع نگاه می‌کنید و دیدتان این است که هیچ راه حلی نمی‌توان پیدا کرد.

۲۶۸. کدام مورد در مورد یادگیری مشارکتی صحیح است؟

۱. به دلیل احتمال اشتباه دیگران می‌تواند ما را به اشتباه بیاندازد.
۲. به دلیل بازسازی مطالب توسط دیگران موجب فراگیری بهتر مطالب می‌شود.
۳. اثری بر می‌زان یادگیری ندارد.
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. یادگیری مشارکتی باعث می‌شود تا مبحث مورد نظر را از دیدگاه‌های مختلف ببینید و با استفاده از بارش فکری گروهی، راه‌حل را پیدا کنید که این نوع یادگیری اکتشافی و بازسازی و بیان مطالب از زبان دیگران، منجر به خلاقیت و تثبیت بهتر اطلاعات می‌شود.

۲۶۹. کدام گزینه خلاقیت را در یادگیری بیشتر می‌کند؟

۱. پرسیدن از دیگران
۲. تلاش برای داشتن نگاه غیر واقعی
۳. گرفتن بازخورد دیگران
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. همه موارد در افزایش خلاقیت موثر هستند. زمانی که شما با دیگران بحث و گفت‌وگو می‌کنید و یا بازخورد می‌گیرید، باعث می‌شود تا ایده‌های جدیدی به ذهنتان برسد که به افزایش خلاقیت کمک می‌کند. همچنین نگاه کردن به موضوع با دیدی متفاوت نسبت به دیدگاه‌های روتین نیز در افزایش خلاقیت موثر است.